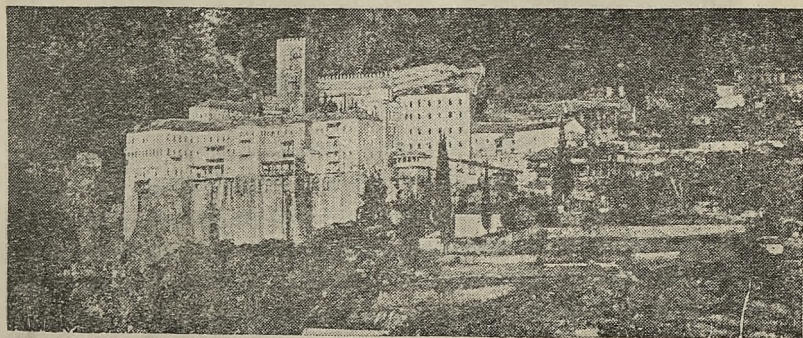

ΑΓΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ
 Ο ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΙΤΗΣ
 ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
 ΤΗΣ
 ΕΝ ΑΓΙΩ ΟΡΕΙ ΑΘΩ,
 ΙΕΡΑΣ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΚΟΙΝΟΒΙΑΚΗΣ ΜΟΝΗΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΑΥΤΗΣ ΑΡΧΙΜ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Χρονογραφική καὶ τοπογραφική ἱστορία Ἁγ. Ὀρους	σελ.	33
Ἔνα «τίποτε» πὺν εἶναι ὅμως τὸ «πᾶν»	»	42
Κρατικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὸ Ἅγιον Ὀρος	»	48
Ὁ Ἔθν. ἥρωσ Κ. Κανάρησ εἰσ τὰ ἀγιορειτικά ὕδατα .	»	52
Ἀπὸ ὅσα μᾶς γράφουν	»	55
Σκέψεις	»	56
Χρονικά Ἁγίου Ὀρους	»	61
Εἰκῶν. Τοιχογραφία τῆσ Λιτῆσ τοῦ ἀρχαίου Ναῖδρίου	»	
τοῦ Ἁγ. Γεωργίου τῆσ Ἱερᾶσ Μονῆσ Ἁγ. Παύλου .	»	41

“ΑΓΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ,,

Ο ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΙΤΗΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΓΙΩ ΟΡΕΙ ΑΘΩ

ΙΕΡΑΣ ΚΟΙΝΟΒΙΑΚΗΣ ΜΟΝΗΣ ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΑΥΤΗΣ ΑΡΧΙΜ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΑΘΩ

ΓΕΝΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝ ΑΓΙΩ ΟΡΕΙ ΜΟΝΩΝ ΚΑΙ ΜΟΝΑΧΩΝ

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΛΑΥΡΑΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΘΗΝΑΣΙΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἀπὸ ὅλας τὰς Μονὰς τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἡ Λαύρα παρουσιάζει περισσότερον τὸ γεράσιμον ἐκεῖνο χρῶμα τῆς ἀρχαιότητος καὶ φέρει εἰς τὸν νοῦν πολλὰς μεσαιωνικὰς ἀναμνήσεις. Εἰς τὸν μεγαλοπρεπῆ αὐτῆς πυλῶνα βλέπει ὁ ἐπισκέπτης ὑπερκείμενα ἔργα, ὡς νὰ εὐρίσκηται εἰς τὸν μεσαιῶνα. Ἡ εἴσοδος ἀρχαϊκῆ, ἀσφαλίζεται μὲ διπλὰς σιδηρὰς θύρας. Ὁ πύργος τοῦ Τσιμισκῆ, ὁ μεγαλύτερος τοῦ Ἁγίου Ὄρους ὑψοῦται ὡς νὰ αἰσθάνεται τὴν αὐτοκρατορικὴν αὐτοῦ προέλευσιν καὶ τὴν τιμὴν τὴν ὁποίαν ἤξιωθη νὰ ἐγκλείη, μετὰ τὴν ἄλωσιν, εἰς τοὺς κόλπους τοῦ ἐπισήμου κληρικοῦς. Ἐν τούτοις ὁ ΙΘ΄ αἰὼν, ὅστις δὲν ἄφησε τίποτε εἰς τὴν θέσιν του, μετέβαλεν κατὰ ἓν μέρος καὶ τὴν ὄψιν τῆς Λαύρας. Ἐκλειψάσης τῆς περατείας ἔδυσεν ἡ δόξα τοῦ ὀδοντωτοῦ τείχους αὐτῆς μὲ τοὺς 16 πυργίσκους του καὶ ἀντὶ πολεμιστῶν ἢ μᾶλλον ἀσκητῶν ἀμυνομένων, ταπεινωθὲν φέρει ἐπὶ τῶν νῶτων αὐτοῦ νεωτέρας οἰκοδομὰς. Ὀλίγον ἀκόμη καὶ ὁ διερχόμενος ὁ ἀγνοῖ, ὅτι ὑπὸ τὰς οἰκοδομὰς καὶ τὰ ἀσβεστώματα τοῦ τελευταίου αἰῶνος κρύπτεται τὸ σπουδαιότερον φρουριακὸν ἔργον τοῦ μεσαιῶνος ἐν Ἁγίῳ Ὄρει.

Εὐθύς ὡς διέλθη τις τὴν λοξοειδῆ εἴσοδον εὐρίσκει τὸν ναῖσκον τῆς «Πορταΐτισης ἢ Κουκουζελίσσης» τιμώμενον εἰς τὴν μνήμην τῶν εἰσοδίων. Μετ' αὐτὸν ἀπλοῦται ἡ εὐρεία αὐτῆ τῆς Μονῆς εἰς τὸ μέσον τῆς ὁποίας εὐρίσκεται ὁ καθολικὸς ναὸς ἰδρυθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου. Ὁ ναὸς ἔχει ἀπλοῦν σχῆμα μὲ ἓνα τροῦλον. Οἱ ναοὶ τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἔχουν σχῆμα βυζαντινὸν ἄλλ' ἢ τοιχοδομία αὐτῶν εἶναι πενιχρὰ καὶ ἀπλοῦν κονίαμα ἢ μετὰ θηραϊκῆς γῆς καὶ ὑδραυλικῆς ἀσβέστου ἀνάμικτον, ἐλαιοχρωματισμένον δι' ἐρυθροῦ χρώματος, καλύπτει τὴν ἐξωτερικὴν αὐτῶν ἐπιφάνειαν. Ἐσωτερικῶς διαιροῦνται εἰς κυρίως ναόν, εἰς τὸν ὁποῖον περιλαμβάνονται τὸ βῆμα καὶ οἱ χοροί, εἰς πρόναον ἢ νάρθηκα καὶ ἐξωνάρθηκα. Ναοὶ τινὲς ἔχουν δύο προνάους. Τοιοῦτος εἶναι καὶ ὁ ναὸς τῆς Λαύρας.

Αἱ τοιχογραφίαι τοῦ ναοῦ τούτου ἐγράφησαν δαπάνῃ τοῦ μητροπολίτου Βεροῦσίας Νεοφύτου (1535) ἐπὶ ἐτέρων ἀρχαιότερων ἴσως, αἱ δὲ τοῦ νάρθηκος καὶ ἐξωνάρθηκος δαπάνῃ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου τῆς Μονῆς Βενιαμὶν τῷ 1854. Αἱ πρῶται εἶναι πολὺ καλαί, αἱ δευτέραι δεικνύουν τὴν κατάπτωσιν εἰς τὴν ὁποίαν περιῆλθεν ἡ ἀγιογραφία κατὰ τὰ μέσα τοῦ ΙΘ' αἰῶνος. Τὸ τέμπλον τοῦ ναοῦ ἦτο ἀρχικῶς μαρμάρινον καὶ ἐπ' αὐτοῦ κατόπιν ἐστήριξαν ξύλινα γλυπτὰ κατὰ τὴν πάροδον τῶν αἰώνων. Πρὸ ἐξηκονταετίας δὲ οἱ Λαυριῶται κατεσκεύασαν ὠραῖον μαρμάρινον τέμπλον τὸ ὁποῖον κοσμηθὲν μεθ' ὑπερβολῆς εὐρίσκεται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸ πέριξ κυριαρχοῦν χρῶμα τῆς ἀρχαιότητος. Εἰς τὸ τέμπλον διακρίνονται δύο εἰκόνας δωρηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ἀνδρονίκου Β' τοῦ Παλαιολόγου.

Ἐντὸς τοῦ βήματος τηροῦνται ἐν ζηλευτῇ τάξει διάφορα ἅγια λείψανα ἐντὸς πολυτίμων θηκῶν τῶν ὁποίων μερικὰ εἶναι ἀφιερῶματα αὐτοκρατόρων. Μεταξὺ αὐτῶν διακρίνονται: Μέγα τεμάχιον τιμίου ξύλου εἰς σχῆμα διπλοῦ σιαυροῦ ἐντὸς πολυτίμου κιβωτίου φέροντος διαφόρους πολυτίμους λίθους καὶ ἰδίως τέσσαρας μεγίστους μαργαρίτας, τοῦτο μετὰ τῶν καρῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ ἐν Πύδνῃ ἐδώρησεν εἰς τὴν Ἀκρόαν τῷ 964 ὁ κτίτωρ αὐτῆς αὐτοκράτωρ Νικηφόρος Φωκᾶς. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλα δύο τεμάχια τιμίου ξύλου δωρηθέντα ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Μιχαὴλ Δούκα καὶ τοῦ Γρηγορίου ἡγου-

μένου τῆς Λαύρας συγγενοῦς τῶν Κομνηνῶν βασιλέων.

Ὁ Βασίλειος καὶ Κωνσταντῖνος οἱ Πορφυρογέννητοι ἀφιέρωσαν τῷ 978 τὴν ἀριστερὰν χεῖρα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, τὴν κάραν τοῦ μάρτυρος Εὐστρατίου καὶ τὴν τοῦ Μιχαὴλ Συνάδων περιώνυμον διὰ τὸν ὄλεθρον τῶν ἀκριδῶν.

Ὁ Κωνσταντῖνος ὁ Μονομάχος ἀφιέρωσε τὰς κάρας τῆς Ἁγίας Μηνοδώρας καὶ Θεοδώρου τοῦ ἡγιασμένου μετὰ τῆς σιαγῶνος Θεοδώρου τοῦ Στρατηλάτου.

Ἐσημειώσαμεν τὰ ὀλίγα ταῦτα τὰ ἀφιερωθέντα εἰς τὴν Λαύραν διὰ χρυσοβούλλων, ἀλλ' ὁ κατάλογος τῶν ἱερῶν λειψάνων τῆς ἱερᾶς ταύτης Μονῆς, ὡς καὶ τῶν ἄλλων, ἀποβαίνει μακρότατος καὶ δύναται ν' ἀποτελέσῃ ἴδιον ἔργον.

Ἀριστερὰ τῆς Λιτῆς εὐρίσκεται ὁ τάφος τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, ἐκατέρωθεν δὲ αὐτῆς τὰ παρεκκλήσια τοῦ Ἁγίου Νικολάου καὶ τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα.

Πλησίον τῆς εἰσόδου τοῦ ἐξωνάρθηκος εἶναι ἡ φιάλη, ἐξ αὐτοφυοῦς μαρμάρου, μετὰ περιστυλίου καὶ στοᾶς. Οἱ στύλοι καὶ οἱ γλυπτοὶ πίνακες θεωροῦνται ἔργα προχριστιανικῆς ἐποχῆς. Τοῦτο ἄλλως τε βεβαιοῦται καὶ ἐκ τῆς ὑπάρξεως ἐν Λαύρᾳ δύο σαρκοφάγων.

Δύο μεγάλοι κυπάρισσοι ὑπάρχουν ἐκατέρωθεν ἀποδιδόμενοι εἰς τὸν Ἅγιον Ἀθανάσιον.

Ἡ ὠραία τράπεζα τῆς Λαύρας εὐρίσκεται, ὡς ὄλων τῶν ἱερῶν Μονῶν, ἀκριβῶς ἀπέναντι τῆς εἰσόδου τοῦ ναοῦ εἰς ἀρκετὴν ἀπόστασιν. Ἰδρῦθη ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, συγκινητικὴ δὲ εἶναι ἡ θεὰ αὐτῆς. Αἱ πολλαπλαῖ μαρμάριναι τράπεζαι ἐκοιλάνθησαν σημαντικῶς ἐκ τῆς προστριβῆς ἐπ' αὐτῶν τῶν πινακίων καὶ ἄλλων σκευῶν κατὰ τὴν πάροδον τόσων αἰώνων, ὑπὸ τῶν ἁγίων ἐκείνων κοινοβιατῶν Λαυριωτῶν πατέρων. Ἀναρίθμητοι γενεαί, λάτραι τοῦ ἰδεώδους κοινοῦ βίου, ἔφαγον ἐπ' αὐτῶν τὸ κοινὸν συσσίτιον μετ' ἀφάτου διαστολῆς τῆς καρδίας. Ἡμεῖς, διάγοντες τὸν κοινοβιακὸν βίον κατανοοῦμεν εἰς ποῖον ὄλεθρον φωτὸς ἔζων ἐκεῖνοι καὶ τὸν ὀποῖον ὄνειροπόλησαν ὁ Βασίλειος καὶ ὁ Χρυσόστομος. Τῆς χάριτος ταύτης ἐστερηθήσαν οἱ πατέρες τῆς Λαύρας τῶν τελευταίων χρόνων μεταξὺ τῶν ὀπίων καὶ οἱ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡδῆ, οἷτινες κατὰ παράβασιν τῶν ἐντολῶν τοῦ

ἰδρυτοῦ αὐτῆς ἐνδiciaτῶνται ἰδιαιτέρως, ἕκαστος κατὰ βούλησιν, καταστρέφαντες οὕτω τὸ ἔργον τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου. Αἱ τοιχογραφίαι τῆς τραπέζης ἐγένοντο τῷ 1512 δαπάνη τοῦ μητροπολίτου Σεργῶν Γενναδίου.

Δεξιὰ τοῦ καθολικοῦ ναοῦ εἶναι ἕτερος ναῖσκος ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Μιχαὴλ ἐπισκόπου Συνάδων, τὸν ὁποῖον ἴδρυσεν τῷ 1560 ὁ ἡγεμὼν Οὐγγροβλαχίας Ἰωάννης Ματθαίου Γκίκας, ἀριστερὰ δὲ παρὰ τὸ σκευοφυλάκιον ἢ συνοδικὸν εἶναι ἕτερος ναῖσκος τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, εἰς τὸν ὁποῖον κείρονται οἱ νέοι μοναχοί, φοροῦντες καὶ τὸν βαρὺν σιδηροῦν σταυρὸν τοῦ Ἁγίου τῆς Μονῆς κτίτορος.

Γενικῶς σημειοῦμεν ὅτι ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ προαυλίῳ ἐνὸς ἢ περισσοτέρων ναῶν, αἱ Μοναὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἔχουν εἰς τὰς σειρὰς τῶν κελλίων διάφορα ναΐδρια, εἰς τὰ ὁποῖα ἱεροουργοῦν ἐκ περιτροπῆς οἱ ἐφημέριοι καὶ οἱ λοιποὶ ἱερεῖς. Συνήθως ταῦτα κείνται τὰ μὲν ἐπὶ τῶν δὲ κατὰ τὰς σειρὰς τῶν ὀρόφων. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸ μέγεθος ἐκάστης Μονῆς.

Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Λαύρας εἶναι ἡ πλουσιωτάτη πασῶν τῶν Ἀγιορειτικῶν καὶ εὐρίσκεται ὀπισθεν τοῦ ναοῦ ἐντὸς νεοδημητοῦ κτιρίου οὐχὶ ἐπιτυχοῦς σχεδίου, οὐδὲ ἐξυψηρετοῦντος τὰς ἀνάγκας καὶ τὸν προορισμὸν μιᾶς βιβλιοθήκης.

Αἱ βιβλιοθήκαι τῶν Μονῶν, συνήθως εὐρίσκονται ἄνωθεν στοᾶς τοῦ προναοῦ, ἀλλὰ μετὰ τὰ μέσα τοῦ ἸΘ' αἰῶνος πολλαὶ Μοναί, ὡς ἡ Λαύρα, ἐνεκατέστησαν αὐτὰς εἰς ἰδιαίτερα κτίρια.

Τὰ χειρόγραφα τῆς Λαύρας ἀνέρχονται εἰς 2.150 τόμους ποικίλης ὕλης κατὰ τὸ πλεῖστον ὅμως θρησκευτικῆς, ἔτι δὲ καὶ ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς. Ἐξ αὐτῶν 470 εἶναι ἐπὶ μεμβράνης καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἐπὶ χάρτου χρονολογούμενα ἀπὸ τοῦ Δ' αἰῶνος. Ἐκ τούτων πάλιν 459 φέρουν τὸ ἔτος κατὰ τὸ ὁποῖον ἐγράφησαν (970—1896) τὰ δὲ ὑπόλοιπα εἶναι ἄνευ χρονολογίας καὶ ἀναφέρονται 234 ὀνόματα γραφέων τῶν ἀνωτέρω χειρογράφων.

Εἰς μερικὰ τῶν χειρογράφων τούτων τὰ ἀρχικὰ γράμματα εἶναι λίαν καλλιτεχνικὰ παριστάμενα διὰ ζώων, ἐρπετῶν, πτηνῶν, ἀνθέων κλπ. Ἐπίσης ὑπάρχουν μικρογραφίαι καὶ διάφορα ποικίλα τῶν ὁποίων ἡ καλλιτεχνία εἶναι ἀπαράμιλλος. Εἰς ἄλλα τῶν αὐτῶν ὑπάρχουν εἰκόνες βυζαντινῆς τέχνης ἀψίδαί, πλαί-

σια κλπ. μὲ συνδιασμοὺς χρωμάτων θαυμασίας τέχνης.

Ἐπίσης ἡ Λαύρα ἔχει καὶ 50 εἰλητάρια περγαμηνὰ τῶν ὁποίων τὸ ἀρχαιότερον εἶναι τοῦ Ι' αἰῶνος, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 23 περιέχουν τὴν λειτουργίαν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου, 19 τὴν λειτουργίαν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, 2 τὴν λειτουργίαν τῶν Προηγιασμένων, 1 ἀρχιερατικόν, 1 τὴν τάξιν τοῦ διακόνου, 1 διαφόρους εὐχὰς καὶ 2 εὐχὰς τῆς θείας μεταλήψεως.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω, ὑπάρχουν εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Λαύρας 52 κώδικες Σλαβικοί, 1 Λατινικὸς (ἐρμηνεῖα Ἀριστοτέλους) καὶ 1 Γεωργιανὸς χρονολογούμενοι ἀπὸ τοῦ ΙΓ'-ΙΘ' αἰῶνος.

Ἐντυπα ἔχει πλέον τῶν 6.000 τόμων μεταξὺ τῶν ὁποίων πλεῖστα ἀρχαῖαι ἐκδόσεις κλασικῶν συγγραφῶν ἐκκλησιαστικῶν πατέρων, Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ Καινῆς ἀπὸ τοῦ 1488 καὶ ἐντεῦθεν. Τὰ ἀρχαίτυπα ταῦτα ἄτινα εἶναι πολύτιμα, εὐρίσκονται εἰς διπλὰ καὶ τριπλὰ ἀντίτυπα.

Εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Λαύρας εὐρίσκεται καὶ ἡ ἐν Βιέννῃ ἀρχαιότερα Ἑλληνικὴ ἑφημερίς ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐφημερίς» εἰς μικρὸν σχῆμα τῶν ἐτῶν 1794 (δ) καὶ 1797 (ζ' τόμος ἔτος).

Ἡ Λαύρα κατέχει καὶ διάφορα ἐπίσημα ἔγγραφα μεγάλης ἱστορικῆς ἀξίας μεταξὺ τῶν ὁποίων χρυσόβουλλον τοῦ αὐτοκράτορος Νικηφόρου Φωκᾶ ἔτους 970, Κωνσταντίνου Μονομάχου τοῦ 1052, Μιχαὴλ στ' τοῦ γέροντος τοῦ 1057, Κωνσταντίνου Χ τοῦ Δούκα τοῦ 1060, Νικηφόρου Βοτανειάτου 1081, Ἀλεξίου Κομνηνοῦ 1087 καὶ ἕτερον τοῦ 1090, Μιχαὴλ Υἱῖ τοῦ Παλαιολόγου Κομνηνοῦ 1253, Ἀνδρονίκου ΙΙ Παλαιολόγου 1298, Ἀνδρονίκου ΙΙΙ Παλαιολόγου 1320, Ἰωάννου Ι' Παλαιολόγου 1342, καὶ 1346, Ἀλεξίου ΙΙΙ Κομνηνοῦ 1364, (αὐτοκράτορος Τραπεζοῦντος), Ἰωάννου ΙΙ Παλαιολόγου 1404, Ἰωάννου Σερδὰν Κατακουζηνοῦ βοεβόδα Οὐγγροβλαχίας 1682, δύο τῆς ἐκλειψάσης μονῆς τῶν Ἰταλῶν Ἀμαλφινῶν, Ἀλεξίου Κομνηνοῦ καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου ἀγνώστου χρονολογίας, Κωνσταντίνου Μονομάχου διὰ τοῦ ὁποίου τὸν Ἄθω ἐκάλεσεν Ἅγιον Ὄρος ἀγνώστου χρονολογίας καὶ ἐν ἐπίσης ἀγνώστου χρονολογίας Νικηφόρου

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἔχει καὶ τὰ ἑξῆς Σλαβικά. Στεφάνου Οὐρόσλ Ε' 1357, Στεφάνου Λαζάρεβιτς 1395, Εὐγενίας μοναχῆς

ἡγεμονίδος θυγατρὸς τοῦ προηγουμένου 1398, Στεφάνου Λαζάρεβιτς 1407, Στεφάνου δεσπότη Σερβίας 1427, Γεωργίου Ἰ Βράγκοβικ δεσπότη Σερβίας 1452, Ῥαδούλου βοεβόδα Βλαχίας 1533, Πέτρου Βοατῶβοεβόδα Μολδαυίας 1579, Ἰερεμίου Μογίλα βοεβόδα Μολδαυίας 1598, Γαβριήλ Μογίλα βοεβόδα Οὐγγροβλαχίας 1617, Κωνσταντίνου Ῥακοβίτσα βοεβόδα 1756, Γεωργίου δεσπότη καὶ Στεφάνου Οὐρόσχ ἀμφοτέρω ἀνευ χρονολογιῶν.

Ἡ σημερινὴ δύναμις τῆς Λαύρας, ὡς ἐσημειώσαμεν προηγουμένως, ἀνέρχεται εἰς 100 μοναχοὺς μὲ τὴν ἐξῆς προέλευσιν. 15 ἐκ Μακεδονίας, 12 ἐκ Πελοποννήσου, 12 ἐκ Μ. Ἀσίας, 6 ἐξ Ἰμβρου, 6 ἐκ Θάσου, 5 ἐκ Θεσσαλίας, 15 ἐκ Στ. Ἑλλάδος, 3 ἐκ Κύπρου, 3 ἐκ Κρήτης, 7 ἐκ Σποράδων καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἐξ Ἠπείρου, Δωδεκανήσου κλπ. Ἐξ αὐτῆς προέρχονται ὁ παναγιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Παντελεήμων, ὁ σεβασμιώτατος Κορυτσαῖς Εὐλόγιος, ὁ πρῶην Λήμνου Βασίλειος, ὁ νῦν Λήμνου Διονύσιος καὶ ὁ πρὸ ὀλίγου θανὼν ἐν Ἀμερικῇ ἐπίσκοπος Σικάγου Γεράσιμος. Εἰς δὲ τὰ ὄρια αὐτῆς ἐφησυχάζει ὁ π. Μηλιτουπόλεως Ἱερόθεος.

Ἐπίσης διάφοροι ἄλλοι ἀδελφοὶ αὐτῆς κατέχουν διαφόρους θέσεις εἰς τὴν κοινωνίαν ἧτοι Ἀρχιμ. Ναθαναήλ Διευθυντῆς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀθωνιάδος Σχολῆς, Τιμόθεος Χαλόφτης διευθυντῆς τῆς ἐξομολογήσεως παρὰ τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ, Παντελεήμων Καρανικόλας διευθυντῆς τοῦ κηρύγματος τῆς ἰδίας Ἀποστολικῆς Διακονίας, Δωρόθεος Βερνάδος ἱεροκῆρυξ φυλακῶν, Φιλήμων γραμματεὺς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, Εὐδόκιμος Μαυρικὸς κωδικογράφος τῆς Ἱ. Συνόδου, Βλάσιος ὑπὸ μετεκπαίδευσιν εἰς Γαλλίαν, Φίλιππος φοιτητῆς Θεολογίας ἐν Ἀθήναις, Θεόδουλος ὁμοίως, Χρυσόγονος ἐν Κλέβελαντ Ἀμερικῆς, Ἰάκωβος ἡγούμενος Ἱ. Μονῆς Πεντέλης, Ἀνθιμος ἱεροκῆρυξ Καβάλλας.

Ἐκ τοῦ «Κουβαρά» ὀγκώδους μεμβραίνου κώδικος, εἰς τὸν ὁποῖον εἶναι ἐγγεγραμμένα τὰ ὀνόματα ὅλων τῶν ἐν τῇ Λαύρᾳ θανόντων πατέρων ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς μέχρι σήμερον, ἀναφέρονται ὡς θανόντες ἐν αὐτῇ 26 πατριάρχαι, 144 ἀρχιερεῖς, 158 ἡγούμενοι, 6 προηγούμενοι, 1156 ἱερομόναχοι, 45 ἱεροδιάκονοι καὶ 14.260 μοναχοί. Εἰς τὸν αὐτὸν κώδικα ἀναφέρονται 220 κτίτορες τῆς Μονῆς καὶ 1857 εὐεργέται.

Εἰς τὴν Λαύραν καὶ τὰ ὄρια αὐτῆς ἠγίασαν οἱ ἑξῆς : ὁ ἰδρυτὴς αὐτῆς ὄσιος Ἀθανάσιος, Πέτρος ὁ Ἀθωνίτης, Νικηφόρος ὁ ἐπὶ βασιλείας Κομνηνῶν, Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, Μάξιμος ὁ Καυσοκαλυβίτης, Νήφων ὁ ἐξ Ἰωαννίνων, Γρηγόριος ὁ Συναίτης καὶ ὁ ἀπλοῦς Μᾶρκος μαθητὴς αὐτοῦ, Χαρίτων, Γερόντιος Βουλευτηρίων, Γρηγόριος ὁ Βυζάντιος ὁ σοφώτατος, Κορνήλιος, Αὐξέντιος, Ἑσαΐας, Μακάριος, Δωρόθεος, Γερόντιος, Θεόδουλος, Ἰάκωβος, δεύτερος Ἰάκωβος, Κλήμης, Γαλακτίων, Μᾶρκος, Νεῖλος ὁ μυροβλήτης, Ἰωάννης ὁ Κούκουζέλης, Γρηγόριος ὁ Δομέστιχος, Ἰωαννίκιος ὁ κογχυλᾶς, Διονύσιος ὁ ρήτωρ (Μικρὰ Ἀγία Ἄννα) καὶ ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Μητροφάνης, Ἀκάκιος ἐξ Ἀγράφων (Καυσοκαλύβια), Ῥωμανὸς ὁ Καρπενησιώτης, Νικόδημος ἐξ Ἐλβασάν, Δαμασκηνὸς Γαλάτης, Κοσμᾶς (Ἀγία Ἄννα), Ἀνθιμος, Σωφρόνιος ἐξ Ἑπείρου, Παρθένιος ἡσυχάσας εἰς τὸν Ἅγιον Πέτρον, Νεκτᾶριος ὁμοίως εἰς τὸ ἐν Καρυαῖς κελλίον Ἀγ. Ἀρχαγγέλων τοῦ Γέροντος Ἰωακείμ καὶ οἱ ἐξ Ἀγίας Ἄννης μάρτυρες Νικόδημος, Λουκᾶς, Ἰλαρίων, Νικήτας, Δαβίδ, Παῦλος, Νεκτᾶριος, Σωφρόνιος καὶ Γερόντιος.

II

Οὐδεμία ἄλλη Μονὴ ἐν Ἀγίῳ Ὄρει ἔχει τόσας σκήτας, κελλία καὶ ἐρημητήρια εἰς τὰ ὄρια αὐτῆς ὅσας ἡ Λαύρα.

Ἐκτὸς τῶν πλησίον καὶ περίεξ αὐτῆς εὕρισκομένων, βαδίζων τις πρὸς βορρᾶν εὕρισκει μετὰ 2 1)2 ὥρας τὴν ἐρημικὴν μονὴν τῶν Ἀμαλφινῶν, ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς ὁποίας ἐναποθηκεύει τὰ δασικὰ αὐτῆς προϊόντα καὶ μέχρι πρὸς διαιτίας καὶ ἡ Ἰ. Μονὴ Ἀγίου Παύλου. Ἀνωθεν τῆς παραλίας ταύτης εὕρισκονται πέντε κελλία λεγόμενα «κελλία τῆς Μορφωνοῦς». Μίαν δὲ ὥραν ἐκεῖθεν εὕρισκονται πρὸς βορρᾶν τὰ κελλία τῆς Προβάτας 17 τὸν ἀριθμὸν μὲ εὐρείας περιοχᾶς καὶ εἰς τὸ μέσον σφριγώσης φύσεως.

Ἐπανερχόμενοι εἰς τὴν Λαύραν καὶ ἐκεῖθεν προχωροῦντες πρὸς μεσημβρίαν καὶ δυσμᾶς, συναντῶμεν κάτωθι τῆς κορυφῆς τοῦ Ὄρους Ἄθω τὰς λοιπὰς σκήτας καὶ ἄλλα ἐξαρθήματα τῆς Λαύρας.

Πρώτην συναντῶμεν τὴν κομπήν, καθαρὰν καὶ νεοπαγῆ σκήτην τοῦ Τιμίου Προδρόμου ἀπέχουσαν περὶ τὰ 45' τῆς ὥρας ἐκ τῆς Μονῆς. Ἡ σκήτη αὕτη, εἰς τὴν ὁποίαν κοινοβιακῶς ἀσ-

κοῦνται περὶ τοὺς 30 Ῥουμᾶνοι μοναχοί, εὐρίσκεται πολὺ πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου Ἀκράθω εἰς θέσιν περίοπτον καὶ ὁμοίαν καὶ ἡσυχαστικωτέραν τῆς Λαύρας, ἀλλὰ ξηροτέραν καὶ πετρώδη, ἀνεδείχθη δὲ κατὰ τὸ δεύτερον ἡμισυ τοῦ ΙΘ' αἰῶνος.

Ὁ Τρουγώνης καὶ ὁ Σάββας, οἱ γράψαντες προσκυνητᾶριο τῆς Λαύρας κατὰ τὸ δεύτερον ἡμισυ τοῦ ΙΗ' αἰῶνος, ὀνομαζοῦν αὐτὴν σκήτην μικρὰν εἰς τὴν ὁποίαν κατοικοῦν ἀσκηταὶ ἢ ἡσυχασταὶ Χῖοι εὐλαβεῖς καὶ φιλόξενοι.

Ὅτε οἱ Λαυριῶται εἶχον τὰ κτήματα τῆς Βλαχίας καὶ καθ' ὃν χρόνον οἱ ἐκεῖθεν ἐρχόμενοι προσκυνηταὶ ἠσθάνοντο τὴν ἔλλειψιν κέντρου τινὸς χάριν τῆς γλώσσης, παρεχωρήθη ἡ σκήτη τὸ πρῶτον εἰς μερικοὺς Μολδαυούς. Κατὰ τὰ μέσα τοῦ ΙΗ' αἰῶνος ἐγένοντο συμβόλαια ἐπίσημα μεταξὺ τῆς κυριάρχου Μονῆς καὶ τῆς σκήτης κανονίζοντα τὰς μεταξὺ αὐτῶν σχέσεις, χρυσόβουλλον δὲ ἡγεμονικὸν τοῦ 1856 ἐνίσχυσε τὴν θέσιν τῶν Μολδαυῶν τούτων μοναχῶν. Ἐκτοτε ἡ σκήτη ἀνεδείχθη ταχέως καὶ εἰς τοὺς ὑπάρχοντας προσετέθησαν καὶ Βλάχοι οὕτω δὲ ἡ σκήτη ἐγένετο Βλαχομολδαυικὴ καὶ φυσικῶς ἀκολουθοῦσα τὴν τύχην τῶν δύο ἡγεμονιῶν ὀνομάσθη βραδύτερον Ῥουμανικὴ, νέας καταλλήλου σφραγίδος χορηγηθείσης εἰς αὐτήν. Τῷ 1870 ἐξελέγη δικαῖος (Superior ὡς τὸν λέγουσιν οἱ Ῥουμᾶνοι) ὁ Δαμιανός, τῷ δὲ 1881 ἀνεπτύχθη μακρὸς ἀγὼν μεταξὺ τῆς σκήτης καὶ τῆς Μονῆς ἀλλὰ συστάσει τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας συνεβιβάσθησαν.

Οἱ ἐν Ῥουμανίᾳ δμόφυλοί των κατεῖχοντο ἄλλοτε ὑπὸ τῆς ιδέας τοῦ πανρουμανισμοῦ, καὶ εἶναι γνωσταὶ αἱ ἐνεργεαὶ αὐτῶν εἰς Μακεδονίαν καὶ Ἡπειρον. Μὲ τὴν ἐλπίδα ὅθεν ἐθνικῆς προσηλυτιστικῆς ἐργασίας καὶ χάριν βοήθειας, ἐδίδοντο εἰς τὴν σκήτην 50 000 φράγκα ἑτησίως ὑπὸ τῆς Ῥουμανικῆς Κυβερνήσεως, ὑποβιβασθέντος βραδύτερον τοῦ ποσοῦ, καθόσον ἐτροποποιήθησαν μεγάλως αἱ σχέσεις τῶν Ῥουμάνων ἀπὸ τοῦ 1878.

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ 1912 ἐπεχείρησαν οἱ πατέρες τῆς σκήτης, ὠθοῦμενοι καὶ ὑπὸ τῶν Προξενικῶν Ῥουμανικῶν ἀρχῶν Θεσσαλονίκης ν' ἀνακηρύξουν τὴν σκήτην αὐτῶν εἰς Μονήν, ἀλλ' εὐρέθησαν εἰς πλήρη ἄρνησιν τῆς κυριάρχου Μονῆς τῆς Μεγίστης Λαύρας καὶ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Ἐκτοτε καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν τριακονταετίαν διάγουν ἐν ἀπολύτῳ ἡσυχίᾳ. Οἱ Ῥουμᾶνοι μοναχοὶ παρὰ τὴν παροδικὴν περὶ ἐθνικῆς προσηλυτιστικῆς ἐνεργείας πλάνην, εἶναι ἄνθρωποι καλοὶ, εἰρηνικοὶ, ἀσκητικοὶ καὶ φιλόξενοι.

(Συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενο)

ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΝΑΪ-ΔΡΙΟΥ ΤΟΥ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ
 ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

Ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ. Ὁ Μέγας Ἀγνῶνιος, ὁ ἐκ τῶν πρώτων οἰκιστῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἁγ. Πέτρος ὁ Ἀθωνίτης καὶ οἱ ἰδρυταὶ τῶν Ἱερῶν Μονῶν Μεγίστης Λαύρας Ἁγ. Ἀθανάσιος καὶ Ἁγίου Παύλου Ἁγίος Παῦλος ὁ Ἐηροποταμίτης.

. . . Ζητεῖται καὶ εὐρήσετε, κρούετε
καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν

ΕΝΑ "ΤΙΠΟΤΕ,, ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΟΜΩΣ ΤΟ "ΠΑΝ,,

«... Ὅφειλει οὖν ἡ ψυχὴ εἰς πάντα ἀγωνίζεσθαι καὶ ἀθλεῖν· ὁ γὰρ νοῦς ἀντίπαλος ἔστι, καὶ ἔχει ἰσόρροπον δύναμιν πρὸς τὴν ἁμαρτίαν τοῦ ἀντιλέγειν καὶ ἐναντιοῦσθαι τοῖς λογισμοῖς· καὶ ἡ τοιαύτη ψυχῇ ἐπιζητούσα, τυγχάνει βοηθείας καὶ ἀντιλήψεως καὶ καταξιούται λυτρώσεως· **Ἡ ΓΑΡ ΠΑΛΗ ΚΑΙ Ο ΑΓΩΝ ΕΠΙ Τῆ ΙΣΟΔΥΝΑΜΙΑ ΚΕΙΤΑΙ** (Μακαρίου ὁμιλ. γ').

*
* *

"Ἄνοιξε, Κύριε, τὰ αὐτιά καὶ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μας γιὰ νὰ ἐνωτισθοῦμε καὶ ἰδοῦμε καὶ κατανοήσωμε τὰ λόγια τοῦτα τοῦ μακαριωτάτου Πατρὸς Μακαρίου, καὶ λύσωμε καὶ ἐλευθερώσωμε τὴν δεσμευμένη σοφία ποὺ ἐγκρύπτεται μέσα τους, πρὸς ὄφελός μας ἀνυπολόγιστο· γιὰτὶ στὰ λίγα αὐτὰ λόγια ἔχει ἐναποτεθῆ ὑπὸ τοῦ Παρακλήτου Σου, ἓνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα μυστικά τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, στὸν καθημερινὸ ἀγῶνα γιὰ τὴν σωτηρία της.

Ὡσὰν ὠάριο θείας περιστεροῦς μᾶς ἀφῆκες, ὦ Μακάριε, τὸ γέννημα αὐτὸ τοῦ στοχασμοῦ σου, γιὰ νὰ ἐκκολαφθῆ μέσα μας, ἀπὸ τὴν θαλπωρὴ τῆς φαντασίας μας καὶ ἀπὸ τὴν θέρμη τῆς πίστεώς μας, ὁ νεοσσὸς τοῦ θεϊκοῦ πνεύματος :

*
* *

Κάθε ψυχὴ ποὺ ποθεῖ τὴν σωτηρία της ὀφείλει, μᾶς λέγει ὁ Μακάριος μεσ' στὸ λακωνικὸ αὐτὸ ἀφόφθεγμά του, νὰ ἀγωνίζεται σ' ὅλα καὶ νὰ ἀθλῆ. Σ' ὅλα! Στὰ μικρὰ καὶ στὰ μεγάλα, στὰ οὐσιώδη καὶ ἐπουσιώδη, τὰ σημαντικὰ καὶ τὰ ἀσημαντικά, στὰ ἐμφανῆ καὶ στὰ ἀφανῆ· γιὰτὶ δὲν ἤμποροῦν νὰ νοηθοῦν νικητὲς μιᾶς ψυχῆς πάνω στὰ μεγάλα, καὶ συγχρόνως ἥττες ἀπὸ τὰ μικρὰ, ἐπειδὴ καὶ τὰ μεγάλα ἀπὸ μικρὰ συνίστανται, καὶ

τὰ μικρὰ ἀπὸ μικρότερα συγκροτοῦνται. Σὲ ὅλα! Καὶ ἄρα πάντοτε· γιατί ὅταν ἀναφερόμαστε σὲ ὅλο τὸ πλῆθος τῶν ἔργων μας, ὑπονοοῦμε καὶ ὀλόκληρο τὸ διάστημα τῆς ζωῆς μας, ἐπειδὴ ἡ ζωὴ μας δὲν εἶναι ἄλλο, παρὰ μιὰ ἀτελεύτητη σειρά ἀπὸ ἔργα, αἰσθητὰ ἢ νοητά.

Καὶ ὅχι μόνο νὰ ἀγωνίζεται, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀθλῆ, νὰ ταλαιπωρῆται δηλαδή καὶ νὰ ὑποφέρει καὶ νὰ κακοπαθῆ στὸν ἀγῶνα τῆς, προσπαθῶντας νὰ βρῆται διαρκῶς σὲ «φ ὄ ρ ο μ α» ὅπως οἱ ἀθληταί, πού δὲν περιμένουν τίς παραμονές τῶν ἀγῶνων γιὰ νὰ προετοιμαστοῦν στὸ ἄθλημά τους, ἀλλὰ ἐφρόντισαν νὰ προπονηθοῦν καὶ νὰ ἀσκηθοῦν συστηματικὰ πρὸ πολλοῦ ἢ —γιὰ νὰ εἶμαστε ἀκριβέστεροι— δὲν σταμάτησαν ποτὲ ἀπὸ τοῦ νὰ ἀσχοῦνται. Γιατί ἡ νίκη ἢ ὀποιαδήποτε νίκη τοῦ ὀποιουδήποτε στίβου, εἶναι ἓνα ἐπίτευγμα, πού ἔρχεται ὡς συνέπεια μιᾶς ὀλόκληρης σειράς προηγουμένων ὑποδεεστέρων ἐπιτευγμάτων, καὶ ὡς ἐπισφράγισις ἐνὸς εὐρυτάτου κύκλου κόπων καὶ μόχθων.

Ἄς ἐξετάσωμε, πράγματι, πῶς ἐπιτυγχάνεται μιὰ ἀθλητικὴ νίκη, κατὰ τὴν ὀποία ὁ ἀθλοφόρος νικητῆς «καταρρίπτει ἓνα ρεκόρ»... Καὶ πρῶτα ἀπὸ ὅλα πρέπει νὰ παρατηρήσωμε ὅτι ὁ σπουδαιότερος συντελεστῆς τῆς νίκης δὲν εἶναι μιὰ ὑπερφυσικὴ σωματικὴ ρώμη τοῦ ἀθλητοῦ, ἀλλὰ ὁ ἔντεχνος χειρισμὸς μιᾶς φυσιολογικῆς ρώμης καὶ σωματικῆς ἱκανότητος. Τέχνη λοιπὸν εἶναι τὸ ἄπαν. Ἡ δὲ τέχνη δὲν ἀποκτιᾶται χωρὶς τὴν μακρὰ καὶ ὑπομονητικὴ προπόνησι. Συστηματικὰ καὶ ἀδιάκοπα ἀσκεῖται ὁ ἀθλητῆς, καὶ ὅσο ἡ ἀσκησις προχωρεῖ, τόσο καὶ ἡ ἐπίδοσις ἀνέρχεται. Ἡ ἐπίδοσις τῆς σήμερον εἶναι μεγαλυτέρα τῆς χθεσινῆς, καὶ ἡ αὐριανὴ μεγαλυτέρα τῆς σημερινῆς. Ὁ ἀσκούμενος ἀθλητῆς ἔχει νὰ παρουσιάσῃ γιὰ κάθε ἡμέρα τῆς προπονήσεώς του, μιὰ ἰδιαιτέρη «ἰ σ ὄ ρ ο ρ ο π ο δ ὕ ν α μ ι», χάρις στὴν ὀποία κατορθώνει νὰ ἰσοφαρίσῃ τίς ἀντιστάσεις τοῦ ἀθλήματος καὶ νὰ φθάσῃ τὴν ὀρισμένη ἐκείνη ἐπίδοσι τῆς ἡμέρας. Πόθεν ἀντλεῖ ὁ ἀθλητῆς τὸ ἐπὶ πλέον ἐκεῖνο τῆς δυνάμεως, γιὰ νὰ ὑπερακοντίσῃ σήμερον τὴν ἐπίδοσι τῆς χθές; Μὰ ἀπὸ ποῦ ἄλλοῦ, παρὰ ἀπὸ τοὺς μυῶνας του, τοὺς ἰδίους αὐτοὺς μυῶνας τῆς χθές, μεσ' στοὺς ὀποίους ὑπῆρχε καὶ χθές καὶ προχθές καὶ πάντοτε τὸ πλεόνασμα τοῦτο τῆς δυνάμεως ΥΠΟ ΛΑΝΘΑΝΟΥΣΑ ΜΟΡΦΗ. Χάρις λοιπὸν

στη συστηματικὴ ἀσκήσι, τὸ μέγα ἀπόθεμα μυϊκῆς δυνάμεως τοῦ ἀθλητοῦ ἀρχίζει νὰ ἐλευθερώνεται βαθμηδὸν καὶ κατ' ὄλιγον, ἡμέρα μετὴν ἡμέρα, καὶ νὰ μπαίνει στὴν ὑπηρεσία του, ἐπιτρέποντάς του ἔτσι κάθε φορὰ νὰ καταρρίπτῃ τὸ προηγούμενο «ρεκόρ» του.

Ἐνάλογη εἶναι καὶ ἡ μέθοδος προκειμένου περὶ πνευματικῶν ἀγώνων, ὅπου ἀθλητῆς εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ πιστοῦ, ἀγωνισμα καὶ ἀθλήμα καὶ δρόμος καὶ ἐμπόδια εἶναι ἡ δύναμις τοῦ ἔγκοσμοῦ κακοῦ, πὺ ὅσο μεγάλη κι' ἂν εἶναι, πάντως δὲν εἶναι ποτὲ μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν δυναμικότητα τοῦ πειραζομένου πιστοῦ: «... Η ΓΑΡ ΠΑΛΗ ΚΑΙ Ο ΑΓΩΝ ΕΠΙ Τῆ ΙΣΟΔΥΝΑΜΙΑ ΚΕΙΤΑΙ». Ἡ δύναμις τοῦ κακοῦ, πὺ καλοῦμαι κάθε φορὰ νὰ ὑπερνικήσω, εἶναι πάντοτε μικρότερη ἢ τὸ πολὺ ἴση πρὸς τὴν ἀποταμιευμένη «ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου» ἀπὸ τὸ φιλόνηρωπο τοῦ Θεοῦ χέρι ἴση ἀντίρροπο δύναμι: «πιστοὺς γὰρ ὁ Θεός, ὅς οὐκ ἐάσει ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν τοῦ δύνασθαι ὑμᾶς ἕπενεγκεῖν». (Α' Κορ. ι, 13).

Ἐπομένως γιὰ νὰ ὑπερνικήσω τὸ κακὸ πὺ μετὴν πολεμᾶ σήμερα — ἀφοῦ ἔχω ἤδη ἐτοιμασμένη ἀπὸ τὸν Πλάστη μου καὶ Θεό μου τὴν ἰσοδύναμη καὶ ἀντίρροπη πρὸς τὸ κακὸ δύναμι ἢ ἀντίστασι — δὲν χρειάζεται ἀπὸ δικῆς μου πλευρᾶς, παρὰ ἡ καταβολὴ μιᾶς ἀσήμαντης προστάθειας γιὰ νὰ ἐλευθερώσω καὶ θέσω σὲ λειτουργία τὴν ὑπολανθάνουσα αὐτὴ μέσα μου οὐράνιο δύναμι, μιὰ προστάθεια τόσο ἀσήμαντη, ὅση εἶναι ἡ προστάθεια τοῦ δακτύλου τοῦ χεριοῦ μου, πὺ πιέζει ἓνα διακόπτη καὶ ἀφίνει νὰ ἐξαπολύεται μιὰ ἀποταμιευμένη ἠλεκτρικὴ δύναμις χιλιάδων κιλοβάτ, ἱκανὴ νὰ κινήσῃ ἓνα ὀλόκληρο ἐργοστάσιοναί, δὲν χρειάζεται ἐκ μέρους μου παρὰ μιὰ μηδαμινὴ ἐπὶ πλέον δύναμις, μιὰ «διαφορικὴ ποσότης δυνάμεως» — ὅπως θὰ ἔλεγε ὁ μαθηματικὸς νοῦς τοῦ Μακαρίου, ἂν ἦταν σύγχρονος τοῦ Leibniz — γιὰ νὰ ἀνοίξῃ τὴν στρόφιγγα τῆς ἔσω δεξαμενῆς, ὅπου ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ ἀπεταμίευσε τὴν ἰσόρροπο πρὸς κάθε ἀμαρτία δύναμι, καὶ ἡ ὁποία ἐλευθερωμένη πια δὲν ζητεῖ, παρὰ

ένα νεῦμα μου, ἓνα ἀγαθὸ σκίρτημα τῆς προαιρέσεώς μου — ἓνα σταθερὸ «ὄχι» στὸ κάθε «ναί» τοῦ πειρασμοῦ — γιὰ νὰ κατισχύση καὶ παρασύρη τὴν ἀντίπαλο δύναμι τῆς ἁμαρτίας, καὶ μοῦ χαρίσῃ ἔτσι μιὰ πρώτη νίκη, μιὰ ἄλφα ἐπίδοσι τῆς σημερινῆς ἡμέρας.

Κι' ἔτσι γυμναζόμενος σιγά - σιγά στὸ νὰ ἐλευθερώνω ὅλον ἐν καὶ μεγαλύτερα ποσὰ δυνάμεως, καταβάλλοντας πρὸς τοῦτο πάντοτε μιὰ μηδαμινὴ ἐκ μέρους μου πρόσθετη δύναμι, θὰ ἀποκτῶ ὅλον ἐν καὶ μεγαλύτερες ἐπιδόσεις καὶ θὰ κερδίζω ὅλον ἐν μεγαλύτερες πνευματικῆς νίκες.

Ἡ πάνσοφη αὐτὴ ἀγωνιστικὴ μέθοδος, ποὺ μᾶς ἐδίδαξε ἡ σοφία καὶ ἡ ἀγάπη, ἡ χάρις καὶ τὸ ἔλεος τοῦ ἀγαθοῦ Δημιουργοῦ μας, εἶναι, σὺν τοῖς ἄλλοις, ἔντιμη, δικαία καὶ πιστή: Ἐντιμη γιὰτὶ, μὲ τὸ νὰ ἀπαιτῇ καὶ τὴν προσωπικὴ συμβολὴ καὶ ἀνεπηρέαστη προαίρεσι τοῦ ἀγωνιζομένου γιὰ τὴν σωτηρία του, ἐξυψώνει τὸν ἄνθρωπο ἀπέναντι ὅλων τῶν ἄλλων κτισμάτων εἰς ἀνώτερο λογικὸ πνευματικὸ ὄν. Δικαία γιὰτὶ, μὴ παραβλέποντας ὁ Θεὸς τὴν ἀσθένεια τῆς ἀνθρωπίνης χοϊκῆς φύσεως, κατέβαλε ὁ ἴδιος εἰς λανθάνουσα κατάστασι, τὸ μέγα ποσὸν τῆς ἀπαιτουμένης γιὰ τὸν πνευματικὸ ἀγῶνα δυνάμεως, ἀπὸ δὲ τῆς πλευρᾶς τοῦ ἀγωνιζομένου ἀνθρώπου δὲν ἀπαιτεῖ, παρὰ τὴν καταβολὴ μιᾶς μικρᾶς, συμβολικῆς μᾶλλον, ἀλλὰ σταθερᾶς, δυνάμεως θελήσεως. Πιστὴ τέλος γιὰτὶ εἶναι συνεπὴς μὲ τὴν ἐπαγγελία τοῦ Κυρίου, ὅτι ἡ ψυχικὴ σωτηρία παρέχεται πρὸς ὅλους τοὺς πιστοὺς ΔΩΡΕΑΝ, εἰς τρόπον ὥστε ἐκεῖνος μὲν ποὺ δὲν ἀφίνει τὸν σπόρο τῆς νὰ βλαστήσῃ, νὰ εἶναι ἀναπολόγητος ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Κυρίου, ἐκεῖνος δὲ ποὺ μετὰ χαρᾶς τὸν καλλιεργεῖ, νὰ μὴ ἠμπορεῖ νὰ καυχηθῇ στὴν δύναμι τῶν ἰδίων του ἔργων, ἀλλὰ σωζόμενος τελικὰ, νὰ συμβοήσῃ καὶ αὐτὸς μὲ τὸν χορὸ τῶν λευκοφορούντων τοῦ Παραδείσου: «ἡ σωτηρία τῷ Θεῷ ἡμῶν καὶ τῷ ἄρνίῳ.» (Ἀποκ. ζ' 10).

*
* *

Ἄν γιὰ κάθε πιστὸ καὶ ἀγωνιστὴ χριστιανό, τὸ ἀνώτερο ἀποφύεγμα τοῦ Ὁσίου Μακαρίου εἶναι ἓνας πολύτιμος ὁδηγός, μιὰ παρηγοριὰ καὶ ἓνα στήριγμα καὶ φῶς μέσα στὸ σκοτάδι τῆς

ζωῆς, γιὰ τὸν μοναχὸ εἶναι ἓνας χρυσὸς κανόνας, μὲ τὸν ὁποῖο ὀφείλει νὰ ρυθμίξῃ τὸν ἀσκητικὸ του ἀγῶνα. Τὸν διδάσκει ὅτι τὸ οὐράνιο νᾶμα, πὺν κάνει τὶς ψυχὲς νὰ ξεδιψοῦν, δὲν πίνεται μονοροῦφι, ἀλλὰ ὑπομονητικά, σὲ μιὰ ἀδιάκοπη ροὴ ἀπὸ σταγόνες...

Ἄξιζει λοιπὸν τὸν κόπο νὰ ἀνεκεφαλαιώσωμε τὸ βαθυστόχαστο ρητὸ τοῦ Ἁγίου Πατρός, βάζοντας σὲ μιὰ σειρὰ τὰ δυνατὰ νοήματα πὺν ἐγκλείει καὶ πὺν ἀφοροῦν τόν, ὑπὲρ πάντας, καλὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν σωτηρία τῆς ψυχῆς:

α) Ὁ πιστὸς ὀφείλει νὰ προσέξῃ, νὰ ἀσκήτῃ καὶ νὰ καταρτίζεται σὲ ὅλα· νὰ μὴ καταπιάνεται δηλαδὴ μὲ τὰ μεγάλα, ὅταν δὲν ἔχει ὑποτάξει τὰ μικρά. Ἡ προσοχὴ δὲ αὐτῆ, ἡ ἀσκησις καὶ ὁ καταρτιτισμός, δὲν πρέπει νὰ γνωρίζουν ἀνάπαυλα. «... εἰς πάντα ἀγωνίζεσθαι καὶ ἀθλεῖν».

β) Οἱ μυῶνες καὶ τὰ νεῦρα τῆς ἀγωνιζομένης καὶ ἀθλούσης ψυχῆς εἶναι ὁ νοῦς, ἤτοι ἡ λογική. «... γὰρ ὁ νοῦς ἀντίπαλος ἐστι».

γ) Ὁ ἐχθρὸς τοῦ ἀγωνιζομένου πιστοῦ, ἤτοι ἡ ροπή πρὸς ἁμαρτίαν, δὲν εἶναι ἄλλο τίποτε, παρὰ λογισμοί. Καὶ πράγματι, ὅπως καὶ ὁ Κύριος καὶ οἱ Ἀπόστολοι καὶ Προφῆται Του κατὰ κόρον ἐτόνισαν, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀτομικὴ τοῦ κάθε χριστιανοῦ πεῖρα μαρτυρεῖ, κάθε ἁμαρτία, πρὶν γίνῃ πρᾶξις ἁμαρτωλῆ, θὰ περάσῃ πρῶτα ἀπὸ τὸ στάδιο τοῦ λογισμοῦ καὶ τῆς φαντασιώσεως· πρὶν γεννηθῆ ὡς ἁμαρτία, θὰ κυφορηθῆ γιὰ ἓνα διάστημα μεσ' στὴν καρδιά ὑπὸ μορφὴν ἐμβροῦν. Ἐκεῖ μέσα λοιπόν, μεσ' στὴν μήτρα τῆς καρδιᾶς, πρέπει νὰ χτυπηθῆ αὐτὸ τοῦτο τὸ σπέρμα τῆς ἁμαρτίας, εὐθὺς μὲν ἐπικαθίσει πρὸς κυφορήσιν.

Γιὰ τὴν ἐπιτυχῆ καταπολέμησι τοῦ σπέρματος τῆς ἁμαρτίας χρειάζεται καὶ τὸ ἀνάλογο μέσο. Λεπτὴ καὶ ἀόρατος «γῦρις» ἁμαρτωλῶν λογισμῶν εἶναι τὸ σπειρόμενο· ἄνεμος καὶ ὕδωρ ἀντιλογίας καὶ ἐναντιώσεως θὰ εἶναι τὸ ὄπλο, μὲ τὸ ὁποῖο θὰ τὴν διασκορπίσωμε καὶ ἐξουδενώσωμε. «... τοῦ ἀντιλέγειν καὶ ἐναντιοῦσθαι τοῖς λογισμοῖς,»

δ) Ὁ παλαιστής - νοῦς ἔχει ἀπὸ καταβολῆς — Θεόθεν — καὶ ὑπὸ λανθάνουσα μορφή τὴν ἰσόρροπο δύναμι ἀντιστάσεως πρὸς τὴν ἁμαρτία. «... καὶ ἔχει ἰσόρροπον δύναμιν πρὸς τὴν ἁμαρτίαν».

ε) Ἡ λανθάνουσα αὐτὴ ἰσόρροπος δύναμις ἀντιστάσεως ἐλευθερώνεται καὶ ἀρχίζει τὴν ἀντεπίθεσι κατὰ τῆς ἁμαρτίας, ἀμέσως μόλις λάβῃ τὴν πρὸς τοῦτο συγκατάθεσι τῆς αὐτοπροαιρέτου θελήσεως τοῦ ἀγωνιζομένου. «... καὶ ἡ τοιαύτη ψυχὴ ἐπιζητοῦσα τυγχάνει βοηθείας καὶ ἀντιλήψεως».

ς) Τελικὰ δέ, καταξιοῦται ὑπὸ τοῦ καταστέφοντος Θεοῦ, τοῦ στεφάνου τῆς νίκης καὶ τῆς σωτηρίας ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. «... καὶ καταξιοῦται λυτρώσεως».

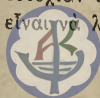
Τέλος, ὡς φρικτὸ δίδαγμα τοῦ ὄλου ἀποφθέγματος βλέπομε τοῦτο: Ὅτι ἡ αἰώνιος καὶ ἀμετάκλητος τύχη μας, ἡ ἔκβασις τῆς πιδ σπουδαίας καὶ πολυτίμου καὶ ἀνεκτιμήτου ὑποθέσεως πού ἠμπορεῖ νὰ ἀφορᾷ τὸν ἄνθρωπο, δηλαδὴ τὸ νὰ κερδίση ἢ νὰ χάσῃ ἓνα ἀγώνισμα, ὅπου Ἄγωνοθέτης καὶ Ἀθλοθέτης εἶναι ὁ Θεός, θεαταὶ οἱ Ἄγγελοι, ἔπαθλο ἡ μακαρία αἰωνιότης, στίβος ἡ ἐφήμερη τούτη ζωὴ, καὶ ἀντίπαλος ἡ εὐκαταγώνιστη ἁμαρτία, ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἓνα «τίποτε» πού εἶναι ὅμως τὸ «πᾶν», ἀπὸ μιὰ ἀμελητέα ποσότητα δυνάμεως τῆς θελήσεώς μας, πού κινεῖ ὥστόσο καὶ ἐνδιαθέτει καὶ ἄρα ρυθμίζει κατὰ τὴν μία ἢ τὴν ἄλλη κατεύθυνσι, τὴν «Πηγὴ πάσης δυνάμεως, αἰσθητῆς ἢ νοητῆς.»

Π ἄ ρ ο ι κ ο ς

Ἄγιον Ὄρος Ἀπρίλιος 1954

Νικόλαος Γρηγοριδης

• Σημεῖα τελειότητος εἶναι νὰ χαίρωμεν καὶ ἀγαλλώμεθα διὰ τὴν εὐτυχίαν τοῦ πλησίον σημεῖον δὲ κακοῦ ἤθους καὶ πονηρᾶς διαθέσεως εἶναι νὰ λυπούμεθα καὶ νὰ δυσφορῶμεν δι' αὐτήν».

ΚΡΑΤΙΚΟΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΔΙΑ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

Τὸ Β. Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάγεται διοικητικῶς τὸ Ἅγιον Ὄρος, εἰς ἐκδήλωσιν τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν τόπου, συνέστησε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος δεκαπενταμελῆ Ἐπιτροπὴν ἐκ Καθηγητῶν καὶ ἄλλων ἐπισήμων προσώπων, ἵνα αὕτη μελετῶσα τὰ ἀγιορειτικά ζητήματα εἰσηγηθῆ τὰ ὑπὲρ αὐτοῦ ληπτέα μέτρα.

Ἡ μεγάλη αὕτη Ἐπιτροπὴ, διηρέθη εἰς Ὑποεπιτροπὰς δι' ἐν ἑκαστον θέμα. Μία ἐξ αὐτῶν, ἦτο καὶ ἡ ὀρισθεῖσα πρὸς μελέτην τῆς διατηρήσεως τοῦ πνευματικοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ἁγίου Ὄρους, τῆς ὁποίας Πρόεδρος ὠρίσθη μία ἐξέχουσα φυσιογνωμία ὁ τ. Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας καὶ Πρωθυπουργὸς κ. Παν. Ἡλ. Πουλίτσας, ὅστις δὲν εἶναι ἕνας λαμπρὸς μόνον χριστιανὸς, ἀλλὰ καὶ θιασώτης τοῦ μοναχισμοῦ καὶ θερμὸς φίλος τοῦ Ἁγίου Ὄρους, χαίρων ἀπεριορίστου ἐκτιμήσεως ὑφ' ὄλων τῶν ἀγιορειτῶν.

Ἡ Ὑποεπιτροπὴ αὕτη συνέταξε καὶ ὑπέβαλε λίαν ἐμπεριστατωμένην ἔκθεσιν, τὴν ὁποίαν θεωροῦμεν καθῆκον νὰ καταχωρήσωμεν ὀλόκληρον, διότι αὕτη ἀπηχοῦσα κατὰ τὸ πλεῖστον τὰς σκέψεις τοῦ Προέδρου αὐτῆς, εὐρίσκεται ἐντὸς τοῦ πνεύματος τοῦ Ἀνατολικοῦ Ὁρθοδόξου μοναχισμοῦ.

Ἡ ἔκθεσις ἔχει ὡς ἀκολούθως:

ΕΚΘΕΣΙΣ

τῆς Ὑποεπιτροπῆς διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ πνευματικοῦ
καὶ βυζαντινοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ἁγίου Ὄρους

Ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ διατήρησις τοῦ πνευματικοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ τῶν ἱερῶν παραδόσεων καὶ συνηθειῶν, αἰτινες ἐκράτησαν καὶ ἰσχύουσιν ἐν αὐτῷ πρὸ αἰῶνων, ἤδη ἀπὸ τῶν βυζαντινῶν χρόνων, τοῦτο, νομίζομεν, ὅτι δὲν δύναται εὐλόγως νὰ ἀμφισβητηθῆ. Οἱ δὲ λόγοι, ἐνεκα τῶν ὁποίων ἐπιβάλλεται ὁ σεβασμὸς καὶ ἡ διατήρησις τοῦ χαρακτῆρος τούτου, συμφυεῖς πρὸς αὐτὴν τὴν θρησκευτικὴν ὑπόστασιν τοῦ Ἁγίου Ὄρους ὡς ἱεροῦ τόπου μοναχικῆς ἀσκήσεως, εἶναι εὐνόητοι, ὥστε νὰ μὴ παρίσταται ἀνάγκη μακροῦς ἀναπτύξεως αὐτῶν.

Τῷ ὄντι ὁ μοναχικὸς βίος σκοπὸν ἔχει γενικῶς τὴν ἐπιδίωξιν τῆς ἠθικῆς τελειότητος τοῦ ἀσπαζομένου αὐτόν, δι' ἐγκρατείας, ἀσκήσεως καὶ ἀνυψώσεως τοῦ πνεύματος πρὸς τὸν Θεόν, ἥτις πάλιν, ὡς ἐκ βαθείας ψυχολογικῆς παρατηρήσεως καὶ μακρᾶς πείρας ἐγένετο ἀνεκαθεν παραδεκτόν, δύναται νὰ ἐπιτευχθῆ διὰ τῆς ἀπομακρύνσεως ἐκ τοῦ κόσμου τῆς τελείας ἀπαλλαγῆς κοσμικῶν μεριμνῶν καὶ περισπασμῶν. Διότι μόνον οὕτω, μακρὰν τῆς τύρβης τοῦ κόσμου δύναται τις εὐκολώτερον νὰ ἀποτρέπη τοὺς πειρασμοὺς αὐτοῦ καὶ νὰ ἀσκήῃ ἔργα εὐσεβείας. Ὡς εἶπεν ὁ μέγας Ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν, ἵνα ἦναί τις εὐάρεστος τῷ Κυρίῳ δὲν πρέπει νὰ ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ· «Ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ Πατρὸς ἐν αὐτῷ». Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Μ. Βασίλειος εἰς τοὺς κανόνας αὐτοῦ ὀρίζει, ὅτι ὁ μοναχὸς ὀφείλει νὰ ἀπαρνηθῆ τὸν κόσμον καὶ τὰς ἀπολαύσεις αὐτοῦ. Πρὸς τοῦτο δέ, λέγει ἀλλαχοῦ, (ἐν ἐπιστολῇ του πρὸς τὸν Γρηγόριον), «μέγιστον ὄφελος ἡμῖν ἡ ἐρημία παρέχεται, κατευνάζουσα ἡμῶν τὰ πάθη καὶ σχολὴν διδοῦσα τῷ λόγῳ, παντελῶς αὐτὰ τῆς ψυχῆς ἐκτέμνειν». Καὶ ὁ ὅσιος Ἀθανάσιος, ὁ ρυθμιστὴς τοῦ μοναχικοῦ βίου ἐν Ἀθῶ, ἐθεώρει ἐπικίνδυνον τὸ «συνεχῶς τε ἐπιχωριάζειν τοῖς κοσμικοῖς, συναγελάζεσθαι τε καὶ συνδιαιτᾶσθαι αὐτοῖς».

Ἀναμφιβόλως δὲ διὰ τὸν λόγον τοῦτον κυρίως ἐξελέγη τὸ Ἅγιον Ὄρος ὡς τόπος μοναχικῆς ἀσκήσεως, ἥτοι διότι ἦτο τότε δυσπρόσιτον ἀπὸ τε θαλάσσης ἀπὸ τε ξηρᾶς, ὧν δυσχερειῶν ὁ αὐτὸς ὅσιος Ἀθανάσιος δίδει ζωηρὰν εἰκόνα ἐν τῷ τυπικῷ αὐτοῦ, ἦτο ἀπομεμακρυσμένον τοῦ κόσμου. Καὶ πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἀναγκαίας πνευματικῆς ἡρεμίας ὁ εὐσεβὴς αὐτοκράτωρ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς διέταξε τὴν ἀπομάκρυνσιν ἐκ τοῦ Ἁγιωνύμου Ὄρους καὶ τὴν μετοικεσίαν αὐτῶν εἰς Πελοπόννησον τῶν «ἐγχωρίων», ἵνα ἦναι «παντὸς κοσμικοῦ θορύβου ἀπηλλαγμένον τοῖς τὸν μονήρη βίον προαιρουμένοις, καὶ τὸν τόπον καταλιμπάνειν ἡσυχον καὶ ἀτάραχον», ὡς ἀναφέρεται ἐν Χρυσοβούλλῳ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου, ἐκδοθέντι τῷ 1292. Καὶ τοῦτο ἵνα, ὡς λέγεται ἐν παλαιότερῳ Χρυσοβούλλῳ τῶν αὐτοκρατόρων ἀδελφῶν Βασιλείου καὶ Κωνσταντίνου, ἐκδοθέντι τῷ 978, οἱ μοναχοὶ «μόνοι μόνῳ Θεῷ προσανέχωσι, τῇ τοῦ κόσμου μὲν αὐτῶν τελείᾳ ἀποστροφῇ, τῇ δ' ὀλικῇ πρὸς τὸ πρωτότυπον ἐπιστροφῇ κ.λ.π.».

Διὰ τῆς ἀπομονώσεως ταύτης ἀπὸ τοῦ κόσμου τῶν ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει ἐγκαταβιούντων μοναχῶν καὶ τῆς αὐστηρᾶς μοναχικῆς ἀσκήσεως αὐτῶν καὶ τῆς τηρήσεως τῶν διατεταγμένων κανόνων καὶ τῶν ἱερῶν παραδόσεων καὶ συνηθειῶν, προσεκτήσατο τὸ Ἅγιον Ὄρος ὕψιστον πνευματικὸν καὶ ἱερὸν χαρακτῆρα ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, ὡς τόπος ἱερᾶς μοναχικῆς ἀσκήσεως, ὡς λιμὴν εἰρήνης καὶ σωτηρίας ψυχικῆς.

Καὶ ὡς εἶπεν ὁ Πατριάρχης Νικόλαος ὁ Γραμματικὸς (περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΑ' αἰῶνος), «Τὸ Ἅγιον Ὅρος φερωνύμως φέρει τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ Θεοῦ εὐρημα ἔστι πρὸς κατοίκησιν ἁγίων ἀνδρῶν». Εἶναι δὲ θαυμαστόν, ὅτι παρὰ πολλὰς ἐμφανισθείσας ἀντιξοότητας ἠδυνήθη τὸ Ἅγιον Ὅρος νὰ διατηρήσῃ ἐπὶ μίαν χιλιετηρίδα τὸν ὑψηλὸν τοῦτον ἱερὸν χαρακτήρα αὐτοῦ, προκαλοῦντα τὴν εὐλάβειαν καὶ τὸν θαυμασμόν τῶν εὐσεβῶν, νὰ καταστῇ σέμνωμα τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ἡ πολῦτιμος κιβωτὸς τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἐθνικῶν παραδόσεων τοῦ Γένους ἡμῶν καὶ νὰ ἀποβῇ ἡ ἐστία, ἣτις ἐθέρμαινε καὶ ὁ φάρος ὁ τηλαυγής, ὅστις ἐφώτιζεν αὐτὸ κατὰ τοὺς ζοφεροὺς χρόνους τῆς μακρᾶς δουλείας. Διὰ τοῦτο καὶ τὸ εὐσεβὲς Ἔθνος ἡμῶν εὐγνωμόνως περιβάλλει ἀνέκαθεν διὰ μεγίστης τιμῆς καὶ εὐλαβείας τὸ Ἅγιον Ὅρος καὶ σέβεται βαθύτατα τοὺς προαιωνίους θεσμοὺς καὶ τὰς ἱεράς παραδόσεις καὶ συνηθείας αὐτοῦ.

Οἰαδήποτε ἀλλοίωσις τοῦ πνευματικοῦ τούτου χαρακτήρος τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἔστω καὶ πρὸς ὠφέλιμον σκοπὸν γενομένη, θὰ ἀπετέλει ἀνατροπὴν τῶν ἠθικῶν θεμελιῶν καὶ βάσεων, ἐφ' ὧν ὠκοδομήθη καὶ διετηρήθη ἐπὶ μίαν χιλιετηρίδα μέχρι τοῦδε τὸ ἱερὸν τοῦτο ἡσυχαστήριον. Θὰ ἀπετέλει κατάλυσιν αὐτῆς ταύτης τῆς θρησκευτικῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, ὡς τόπου ἱεροῦ ἀρχῆθεν προορισθέντος ἀποκλειστικῶς εἰς αὐστηρὰν μοναχικὴν ἄσκησιν, μακρὰν τοῦ κόσμου, ὑπὸ ὠρισμένους κανόνας, ἐπὶ δέκα αἰῶνας εὐλαβῶς τηρηθέντας. Ἡ ἐκτέλεσις ἔργων, δι' ὧν θὰ καθίστατο τὸ Ἅγιον Ὅρος τόπος περιηγητικοῦ διαφέροντος, ὡς ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀναγράφεται εἰς τὰς ἐφημερίδας, ὡς π. χ. ἡ κατασκευὴ αὐτοκινητικῶν ὁδῶν, δι' ὧν θὰ διηυκολύνετο ἢ ἀπὸ ξηρᾶς ταχεῖα μετάβασις εἰς αὐτὸ καὶ ἡ ἄνετος ἐπίσκεψις τῶν ἐν αὐτῷ ἱερῶν Μονῶν, καὶ ἡ ἀνέγερσις ξενοδοχείων, ἐστιατορίων καὶ ἄλλων κέντρων πρὸς ἄνετον διαμονὴν τῶν περιηγητῶν, μελλόντων νὰ ἐπισκέπτωνται τὸ Ὅρος οὐχὶ ἐξ εὐσεβοῦς διαθέσεως, ἀλλὰ κυρίως πρὸς ψυχαγωγίαν, θὰ ἀπετέλει ἀληθῆ ἀσέβειαν καὶ θὰ ἠλλοίου τελείως καὶ θὰ κατέλυε τὸν προαιώνιον πνευματικὸν καὶ θρησκευτικὸν χαρακτήρα αὐτοῦ. Δὲν ὑπάρχει δὲ ἀμφιβολία, καίτοι τοῦτο δὲν λέγεται ῥητῶς ὑπὸ τῶν προτεινόντων τὰς καινοτομίας ταύτας, ὅτι ταχέως θὰ ἐπηκολούθει εἰς αὐτὰς καὶ ἡ ῥητὴ ἡ σιωπηρὰ κατάργησις τῆς παναρχαίας ἀπαγορεύσεως τῆς εἰσόδου γυναικῶν εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος, ἣτις καὶ αὐτῇ, εὐλαβῶς τηρουμένη ἐπὶ τοσοῦτους αἰῶνας, συνετέλεσε μεγάλως εἰς τὸν πνευματικὸν αὐτοῦ χαρακτήρα καὶ τὴν σεπτὴν φήμην. Ὑπενθυμιζομεν τὴν κατὰ τὸν παρελθόντα Ἀπρίλιον κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ συνελθόντος Βυζαντινολογικοῦ Συνεδρίου ἐπίσκεψιν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἀποτολμηθεῖσαν ἀπόπειραν λαθραίας εἰσόδου εἰς αὐτὸ δύο γυναικῶν, γενομένην οὐχὶ ἐξ εὐσεβοῦς διαθέσεως, ἀλλὰ μόνον καὶ μόνον «ἵνα θραύσωσι μίαν παράλογον ἀπαγόρευσιν», ὡς ἐδήλωσαν εἰς τοὺς δημοσιογράφους.

Ὁ εὐσεβὴς ἐπισκέπτης τοῦ ἱεροῦ ἡσυχαστηρίου — καὶ μόνον αὐτοὶ θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπισκέπτοντο αὐτό — προθύμως θὰ ὑποβληθῆ εἰς μικροὺς κόπους καὶ στερήσεις μικρῶν τινῶν ἀνέσεων, τὰς ὁποίας εἶχεν οἴκοι, πρὸς ἐκπλήρωσιν ἐνὸς ἱεροῦ καθήκοντος καὶ ἱκανοποίησιν εὐσεβοῦς ἐπιθυμίας καὶ διαθέσεως. Οἱ μὴ ἔχοντες τοιαύτην διάθεσιν δύνανται νὰ ἐπισκεφθῶσιν ἄλλα ἀξιοθέατα μέρη τῆς Πατρίδος ἡμῶν, ἐξ ὧν ἔχει πολλά, καὶ ἄς ἀφίσωσιν εἰς τὴν ἡσυχίαν τῶν τοῦς ἀπαρνησαμένουσ τὸν κόσμον μοναχοῦσ τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

Ὁμοίως καὶ ἡ προτεινομένη ἴδρυσις βιομηχανιῶν ἐν τῷ Ἁγ. Ὁρει, πρὸς ἐκμετάλλευσιν τῶν ἐν αὐτῷ πρώτων ὑλῶν, αἵτινες βιομηχανίαι κατ' ἀνάγκην θὰ προεκάλουν τὴν συρροὴν προσώπων ξένων πρὸς αὐτὸ καὶ τύρβην καὶ θόρυβον, θὰ διετάρασσε τὴν εὐλαβητέαν ἡρεμίαν τοῦ ἱεροῦ τόπου καὶ θὰ ἀντέκειτο εἰς τὸν πνευματικὸν αὐτοῦ χαρακτῆρα. Ὁσὸνδήποτε δὲ ὑλικὸν ὄφελος καὶ ἂν τυχὸν ἔμελλε νὰ προέλθῃ ἐκ τῶν διαληφθεισῶν ἐπιχειρήσεων, τοῦτο οὐδόλως θὰ ἠδύνατο νὰ ἰσοφαρίσῃ τὴν μεγίστην, τὴν ἀνυπολόγιστον ζημίαν ἐκ τῆς καταλύσεως τοῦ πνευματικοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ὡς ἱεροῦ κέντρου καὶ φάρου τῆς ὀρθοδοξίας.

Ἀντὶ τούτων θὰ ἠδύνατο καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ ληφθῆ μέριμνα βελτιώσεως τοῦ ὀδικοῦ δικτύου ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὁρει, ὥστε νὰ ἦναι εὐχερῆς καὶ ἀσφαλὴς ἡ ὁδουσις ἐν αὐτῷ. Νὰ ἐπιδιωχθῆ ἡ ἀνασύστασις καὶ ἡ προαγωγή τῶν ἀκμαζόντων ἄλλοτε καλλιτεχνικῶν ἐργαστηρίων, ζωγραφικῆς καὶ ξυλογλυπτικῆς, χειροτεχνικῶν καὶ ἄλλων, συμφώνων πάντοτε πρὸς τὸν ἱερὸν χαρακτῆρα τοῦ τόπου. Πρὸς τούτοις θὰ ἠδύνατο νὰ ληφθῆ πρόνοια πρὸς ἴδρυσιν τυπογραφείου, ὑπὸ τὴν ἐπιτροπείαν τῆς Ἀθωνιάδος Σχολῆς, πρὸς ἐκδοσιν ἀποκλειστικῶς θρησκευτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων. Καὶ γενικῶς, θὰ ἠδύνατο καὶ ὅ,τι ἄλλο νὰ γίνῃ, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἀντέβαινε εἰς τὸν πνευματικὸν χαρακτῆρα τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ὡς ἱεροῦ τόπου ἀσύστησ ἡσυχαστικῆς ἀσκήσεως. Ὁ προαιώνιος οὗτος χαρακτῆρ αὐτοῦ πρέπει μετ' εὐλαβείας νὰ διαφυλαχθῆ εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα, εἰς δόξαν Θεοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20ῃ Δεκεμβρίου 1953

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Ὁ Πρόεδρος καὶ Εἰσηγητῆς

Παν. Ἡλ. Πουλίτσας

Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ΕΡΩΣ ΚΩΝΣΤ. ΚΑΝΑΡΗΣ ΕΙΣ ΤΑ ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΑ ΥΔΑΤΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Δημοσιεύομεν κατωτέρω δύο εἰσέτι ἐπιστολάς τοῦ Ναυάρχου Κ. Κανάρη, ἐκ τῶν ἀπευθυνθεισῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐν συνεχείᾳ τῆς πρώτης — τῆς δημοσιευθείσης ἤδη εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος μας — πρὸς τὴν Ἱερὰν Ἐπιστοσίαν τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Ὁ γραφικὸς χαρακτὴρ τῶν δύο τούτων ἐπιστολῶν, ὅστις καὶ παραμένει ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τὰς ὑπολοίπους πέντε, εἶνε σαφῶς διάφορος τοῦ γραφικοῦ χαρακτῆρος τῆς δημοσιευθείσης πρώτης τοιαύτης, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει ὁ γραφικὸς χαρακτὴρ πασῶν, εἶναι διάφορος τοῦ γραφικοῦ χαρακτῆρος τῆς ἰδιοχείρου ὑπογραφῆς τοῦ Ναυάρχου, καὶ ἐπομένως ὡς ἐσημειώσαμεν ἤδη, αὗται θὰ ἐγράφησαν καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ Κανάρη πρὸς τὸν Ἀρχιεπιστολέα ἢ Γραμματέα τοῦ στολίσκου Αἰγαίου.

Μεταξὺ τῆς δημοσιευθείσης ἤδη ἐπιστολῆς (ὑπ' ἀριθ. 413) καὶ τῆς πρώτης ἐκ τῶν δύο δημοσιευομένων σήμερον τοιούτων (ὑπ' ἀριθ. 415) μεσολαβεῖ χρονικὸν διάστημα μιᾶς ἡμέρας, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας ἐπρωτοκολλήθη καὶ ἄλλη προφανῶς ἐπιστολή του (ὑπ' ἀριθ. 414), ἣτις πιθανῶς νὰ ἦτο ἀναφορὰ του πρὸς τὸν Γενικὸν Πρόξενον Θεσ/νίκης ἢ καὶ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ τῶν ἐνεργειῶν του ἐν Ἀγίῳ Ὁρει.

Ἄμφότεραι αἱ κατωτέρω δημοσιευόμεναι ἐπιστολαὶ ἀπευθύνονται πρὸς τὴν Ἱ. Ἐπιστοσίαν Ἀγ. Ὁρους. Ἴδου τὸ πλήρες κείμενόν των :

Ἄρ. 415

Δ. 444

Ἐκ τοῦ Β. Κοττέρου ὁ Γλαῦκος

Ἐν ὄρμῳ Δάφνης τοῦ Ἁθωνος
τὴν 13ην Μαΐου 1839

Πρὸς τοὺς ὀσιωτάτους ἐπιστάτας τῆς κοινότητος
τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἁθω.

Ἀπαντῶμεν εὐχαρίστως πρὸς τὸ ὑπὸ σημερινῆν ἡμερομηνίαν Ἐγγραφόν Σας. ἐπαινοῦντες τὴν προθυμίαν Σας διὰ τὰς παρ' ὑμῶν ἐκδοθείσας διαταγὰς διὰ τὴν καταδίωξιν τῶν φυγαδευθέντων πρὸς τὰ δάση πειρατῶν, προσδοκῶμεν τὴν ἀφενκτον σύλληψιν των, ἣτις θέλει δικαιοσύνη τὴν προσδοκίαν ἀπὸ πιστοὺς ὑπηκόους ἀμφοτέρων τῶν Βασιλειῶν μεταξὺ τῶν ὁποίων Βασιλεῦει σύμπνοια ὡς πρὸς τὴν ἐξαφάνισιν τῆς ληστοπειρατικῆς Μάστιγος. αὐθημερὸν ἀναφέρω ὑπὲρ τοῦ ζήλου Σας πρὸς τὸν ἐν Θεσσαλονίκῃ ἑλλ. Γενικὸν Πρόξενον διὰ νὰ ἀναγκείη ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς τὸν ὑψηλότατον πασσᾶ Θετταλομαγνησίας, συγχρόνως εἰδοποιῶ καὶ τὴν Κυβέρνησιν τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως Μου. ἐπιθυμοῦμεν ὅσον οὐκ νὰ Μᾶς ἀναγκείητε καὶ τὴν ἐπιζυομένην σύλληψιν τῶν φυγαδευθέντων διὰ νὰ δοθῇ τὸ ὀφειλόμενον πέρασ κατα ἔξουθενημένων πειρατῶν.

Μὴν ἀμφιβάλλεται ὀσιώτατοι, ὅτι ἡ εὐλαβὴς κλίσις Μας ὡς πρὸς τὸ Ἱερὸν ἔδαφος τοῦτο εἶναι ἀπεριόριστος. ἐπικαλούμενοι ὅθεν τὰς

εὐχὰς ὑμῶν πάντων, επικαλούμεθα διηνεκῶς αὐτὰς πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ὀπλων τῆς Ἀ. Μ. τοῦ Τρισεβάστου Βασιλέως Μου.

Ὁ Ἀρχ. τῆς κατὰ τὸ Αἰγαῖον

B. N. Μοίρας

(Τ.Σ.)

(Υπογραφή)

K. Κανάρης

Ἀριθ. 416

Ἐκ τοῦ Β. Κοττέρου ὁ Γλαῦκος

Ἐν ὄρμῳ Δάφνης Ἀθῶνος

τὴν 15 Μαΐου 1839

Πρὸς τοὺς ὀσιωτάτους ἐπιστάτας τῆς κοινότητος
τοῦ Ἱεροῦ Ὁρους Ἀθῶ.

Μὲ ἐνδύμυχον λύπην Μας παρετηρήσαμεν τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα εἰς τὸ ὑπὸ τὴν σημερινὴν ἡμερομηνίαν ἐγγραφόν σας περὶ τῆς ἀρπαχθείσης λέμβου ἐκ δύο πειρατῶν ἀπὸ τὸν Προβάταν. πάραυτα ἀπεστείλαμεν θαλάσιον δύναμιν πρὸς καταδίωξιν των, ἀλλὰ ἐπαναλαμβάνομεν νὰ σὰς ἐκφράσωμεν τὴν λύπην Μας, ὅτι ἂν δὲν ἐπιστήσουν οἱ ὑμέτεροι καὶ τὴν κατ' Ἰδίαν ὀφειλομένην προσοχὴν των θέλει ἀπομακρυνθῶν τοιουτοτρόπως καὶ οἱ ὑπόλοιποι τῶν πειρατῶν εἴτε διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ εἴτε διὰ τῆς ἄλλης, καὶ κατὰ τοῦτο ὀφείλετε νὰ πολλαπλασιάσητε ἐπαγρύπνως τὴν προσοχὴν τῶν ὑμῆτερων πρὸς ἀποφυγὴν δυσαρέστων συνεπειῶν.

Ὁ Ἀρχ. τῆς κατὰ τὸ Αἰγαῖον

B. N. Μοίρας

(Τ.Σ.)

(Υπογραφή)

K. Κανάρης

Σημεῖα ἄξια μνημονεύσεως εἰς τὰς ἄνω δύο ἐπιστολάς εἶναι τὰ ἑξῆς:

1) Ἡ ὑπὸ τοῦ Ναυάρχου μνημονευομένη σύμπνοια καὶ συνεργασία μεταξὺ τοῦ νεοσυστάτου Ἑλληνικοῦ Βασιλείου καὶ τῆς Ὄθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, ὡς πρὸς τὴν ἐξαφάνισιν τῆς ληστοπειρατικῆς μάστιγος, ἣτις συνεργασία ἀπετέλει προφανῶς διὰ τὴν τελευταίαν ταύτην, ἐν πικρὸν ποτήριον, ὅπερ ὄφειλε νὰ πῆ, κατόπιν τῆς ὑπ' αὐτῆς ἀναγνωρίσεως (22-1-1830) τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου τοῦ Ἀχελφῶου καὶ Ἀμβρακικοῦ.

2) Ἡ διαπιστουμένη ὑπαρξις ἐν Ἀγίῳ Ὁρει μοναχῶν οἵτινες ἄμα τῇ συστάσει τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, ἀπετίναξαν τὰς ὑποχρεώσεις των τοῦ ρεγαλικίου, ὅπερ ὀλίγον πρὸ τῆς ἐκκρήξεως τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως εἶχε προσφέρει πρὸς τὸν Σουλτάνον ὁ Ἀγιώνυμος Τόπος. Ἡ ὑπαρξις τοιούτων μοναχῶν, «πιστῶν ὑπηκόων τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου», συνάγεται σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ ἐκ τοῦ ὀλοσφραγίστου Νέξερ τῆς 3ης Φεβρουαρίου 1842, τοῦ ὑπογεγραμμένου καὶ ἐσφραγισμένου ὑπὸ τῶν Ἀντιπροσώπων τῶν εἰκοσιν Ἱερῶν Μονῶν, ἐν τῷ ὁποίῳ γίνεται μνεῖα περὶ τῶν κινδύνων τοῦ Ἀγιωνύμου Τόπου ὡς ἐκ τῆς καταστρατηγῆσεως τῶν ὄρων τοῦ ρεγαλικίου, διὰ τῆς ἐπικοινωνίας Ἀγιορειτῶν μετὰ «ἀγνωρίστων Ἑλλήνων τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος.

Εἰδικώτερον ὡς πρὸς τὴν προσωπικότητα τοῦ Ναυάρχου παρατηροῦμεν τὰ ἀκόλουθα:

α) Τὴν ἄδολον δικαιοκρισίαν του, ἣτις τοῦ ἐπιβάλλει νὰ ἐπαινέσῃ τὴν προθυμίαν τῶν Ἀγιορειτῶν πατέρων διὰ τὰς ἐκδοθείσας διαταγὰς των περὶ καταδιώξεως τῶν πειρατῶν. (ἐν ἀρχῇ τῆς ὑπ' ἀριθ. 415 ἐπιστολῆς). Τὴν ἀρετὴν ταύτην τῆς δικαιοκρισίας ἠγωνίσθη νὰ διατηρήσῃ ὁ Κανάρης καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς δημοσίας ζωῆς του καὶ εἶναι ἐκεῖνη ἀκριβῶς, ἣτις τοῦ ἐπέβαλε πλειστάκις νὰ θυσιάσῃ τὸ πολιτικὸν αὐτοῦ συμφέρον, παρὰ τὴν μεγίστην δημοτικότητά του.

β) Τὴν ἀπεριόριστον θρησκευτικὴν εὐλάβειάν του, ἣτις καὶ τὸν ὤθει νὰ γράψῃ τὴν τελευταίαν παράγραφον τῆς ὑπ' ἀριθ. 415 ἐπιστολῆς. Ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν ἐχαράσσοντο αἱ εὐλαβεῖς αὗται πρὸς Καλογήρους προσήσεις, κάθε ἄλλο παρὰ φιλικῶς αὕτη διέκειτο πρὸς τὰ ἰδεώδη τοῦ μοναχισμοῦ. Ἦδη ἡ θρησκευτικὴ πολιτικὴ τοῦ νεοσυστάτου Κράτους, κατευθυνομένη ἀοράτως ἀπὸ προσιωνίους φανατικούς ἐχθροὺς τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ θεμελιωμένη ἐπ' αὐτῶν ἐπὶ τῶν «λιμπεραλιστικῶν» προτύπων τῆς Ἑσπερίας, εἶχε καταφέρει τὸ πρῶτον πρόρριζον κτύπημα κατὰ τῆς γεραρᾶς καὶ εὐθαλοῦς δρυὸς Μαμβρῆ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, διὰ ἀβασανίστου, στυγνῆς καὶ βαρβάρου διαλύσεως 412 ἀνδρικῶν καὶ 37 γυναικείων ὀρθοδόξων Μοναστηρίων ἐν Ἑλλάδι, συντελεσθείσης μικρὸν πρὶν ἢ γράψῃ τὰς ἐπιστολάς του ταύτας ὁ Ναύαρχος. Δι' ὃ καὶ βλέπει τις σαφῶς εἰς τὰς ὀλίγας ταύτας γραμμάς, δι' ὧν κλείει οὗτος τὴν ὑπ' ἀριθ. 415 ἐπιστολήν, τὴν τάσιν ὅπως δείξῃ ἑαυτόν, οὐχὶ ἀπλῶς ξένον καὶ ἀμέτοχον, ἀλλὰ καὶ διαφωνοῦντα πρὸς τὴν τοιαύτην ἔναντι τῶν Ἰ. Μονῶν Κυβερνητικὴν πολιτικὴν καὶ πρὸς τὸ ἐν τῇ Βασιλικῇ Αὐτῇ παγιωθὲν ἀντιμοναχικὸν κλίμα.

Δύναται τῆς εἰπεῖν ὅτι διὰ τῶν λεξέων τούτων, ἃς ἐχάραξεν ὁ Ναύαρχος ἐν ὧρα καθ' ἣν, ἐν τῇ μυσταγωγικῇ σιωπῇ τῶν ὑψηλῶν ὁρέων τοῦ Ἄθω ἀφῆκε τὴν καρδίαν νὰ ὀμιλήσῃ, κατέλιπεν εἰς ἡμᾶς πολῦτιμον κλειδα, διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς του καὶ ἀνεύρωμεν ἐκεῖ τὰ βαθύτερα αἷτια, αἷτινα ἐμόρφωσαν τὴν μετέπειτα ἀντιπολιτευτικὴν στάσιν του—ὡς πολιτικοῦ πλέον ἀνδρὸς— ἔναντι τῆς Βασιλείας τοῦ ἀγαθοῦ καὶ ἀνεπιλήπτου κατὰ τὰ ἄλλα Βασιλέως Ὁθωνος. Ταῦτα δέον πράγματι νὰ ἀναζητηθῶσιν εἰς τὴν ἐνδόμυχον, ὡς ἔξ ἐνστίκτου, ἀντίδρασιν τῆς εὐσεβοῦς ψυχῆς τοῦ Κανάρη κατὰ τῶν σκοτίων ἐκείνων δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι διὰ τοῦ «δουρειοῦ Ἰπλου» τοῦ θρησκευτικοῦ «λιμπεραλισμοῦ» προσεπάθουν νὰ ἐπιτύχωσι ἐν βραχυτάτῳ ἤδη χρονικῷ διαστήματι, ὅ,τι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐπιτύχωσι ἐν διαστήματι αἰώνων οἱ σιδηρόφρακτοι ἱππῶται τῆς Δύσεως καὶ τὰ στίφη τῶν βαρβάρων ἐπιδρομέων τῆς Ἀνατολῆς.

Τὸ βωβὸν δρῶμα τῶν συνεχῶν παραιτήσεων τοῦ Κανάρη ἐκ τῶν Ἑπιτορῶν καὶ πρωθυπουργικῶν θώκων, εἰς τοὺς ὁποίους τὸν ἀνεβίβαζε ἡ ἀπεριόριστος ἐκτίμησις τοῦ λαοῦ πρὸς τὸ πρόσωπόν του, ἦτο ἀποτέλεσμα τῆς σταθερᾶς προσηλώσεώς του εἰς τὴν φωνὴν καὶ μόνον τῆς συνειδησεώς του, ἡ ὁποία τοῦ ἀπέκλειε πᾶσαν ὁδὸν συνθηκολογήσεως μὲ τὸν ὑπὸ ἡγεμονίαν ἐχθροῦς τῆς ὀρθοδοξίας.

ΑΠΟ ΟΣΑ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

Ὁ σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Διονύσιος.

Ὁσιώτατοι πατέρες καὶ ἀδελφοί... Λαμβάνομεν τακτικὰ τὸ ὑμέτερον λίαν ἀγαπητὸν καὶ λίαν ἐπωφελὲς περιοδικὸν «Ο ΑΓΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ» τὸ ὁποῖον καὶ ἀναγινώσκομεν καὶ ὠφελοῦμεθα πνευματικῶς. Σὰς συγχαίρομεν καὶ εὐλογοῦμεν τὸ θεάρεστον ὑμῶν ἔργον. Εἴμεθα πλήρως σύμφωνοι μὲ ὅσα γράφει τὸ Περιοδικὸν ὑμῶν διὰ τὸν Κοινοβιακὸν βίον τῶν αὐτόθι Ἱερῶν Μονῶν. Ὑποκάρδιος πόθος καὶ Ἡμῶν εἶναι νὰ ἴδωμεν τὴν Ἱεράν Μονὴν τῆς Μεγίστης Λαύρας ἐπανερχομένην εἰς τὸ Κοινοβιακὸν καθεστῶς τὸ ὁποῖον ὥρισεν μὲ τόσας φρικτὰς ἀρὰς διὰ τοὺς παραβάτας ὁ Ὅσιος Ἀθανάσιος ὁ Ἀθωνίτης. Τὸ εὐχόμεθα ἐξ ὅλης τῆς καρδίας Ἡμῶν. Ἐπίσης συμφωνοῦμεν καὶ διὰ τὰς ἐπὶ τῆς ἀγιογραφίας ἀπόψεις ὑμῶν καὶ ἐπικροτοῦμεν ταύτας.

Ἡμεῖς ἔχομεν ἐπιβάλλει ἀδυσώπητον διωγμὸν ἐναντίον τῶν διαφόρων μουντζουρογράφων, πού ἔχουν βρωμίσει τὰς Ἐκκλησίας μὲ τὰ ἀγιογραφικά των τερατουργήματα. Ὅλοι αἱ παραγγελαί τῶν 83 Νέων Ἐκκλησιῶν πού ἐκτίσθησαν καὶ κτιζοῦνται εἰς τὴν θεόσωστον Μητρόπολιν Ἡμῶν, δίδονται εἰς τοὺς ἐν Ἀγίῳ Ὄρει ἀγιογραφικοὺς οἴκους.

† Ὁ Ἐδέσσης καὶ Πέλλης Διονύσιος

Ὁ τ. Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας κ. Παν. Η. Πουλίτσας.

Πανοσιώτατε, ἔλαβον τὴν ἐπιστολήν σας καὶ εὐχαριστῶ θερμῶς διὰ τοὺς φιλόφρονες λόγους, τοὺς ὁποίους ἠγαθύνθητε νὰ μοὶ ἀπευθύνητε διὰ τὴν μικρὰν συμβολήν μου εἰς τὴν μελέτην τῶν ζητημάτων τοῦ Ἀγ. Ὄρους.

Ὡς καὶ ἄλλοτε ἐδόθη μοι εὐκαιρία νὰ εἶπω, ὅ,τι καὶ ἂν δυνηθῆ νὰ πράξῃ πᾶς Ἕλλην καὶ ὀρθόδοξος ὑπὲρ τῆς ἱερᾶς ταύτης καὶ πολυτιμῆτου Κιβωτοῦ τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἐθνικῶν παραδόσεων, τοῦ τηλαυγοῦς πνευματικοῦ φάρου καὶ προπυργίου καὶ καυχήματος τῆς Ὀρθοδοξίας, εἶναι πάντοτε ὀλιγώτερον τῆς μεγάλης καὶ ἱερᾶς ὀφειλῆς, τὴν ὁποίαν τὸ Ἔθνος καὶ γενικῶς ὁ ὀρθόδοξος κόσμος ὀφείλει πρὸς αὐτό.

Τακτικῶς ἐπίσης λαμβάνω καὶ εὐχαρίστως ἀναγινώσκω τὸ ὑπὸ τῆς ὑμετέρας ἱερᾶς Μονῆς ἐκδιδόμενον λαμπρὸν ὁμώνυμον περιοδικόν, μαρτυροῦν τὴν, παρὰ τὰς δυσχερεῖς περιστάσεις, ἐπιβίωσιν καὶ συνέχισιν τῆς ἐν Ἀγίῳ Ὄρει πνευματικῆς ζωῆς καὶ κινήσεως. Πέποιθα δέ, ὅτι βελτιουμένων τῶν περιστάσεων καὶ Θεία εὐλογία χάριτι θὰ ἐπανεέλθῃ τοῦτο καὶ πάλιν εἰς τὴν παλαιάν πνευματικὴν εὐκλειαν καὶ δόξαν, καὶ θὰ καταστή ἐκ νέου τόπος ἱερὸς οὐ μόνον θρησκευτικῆς ἀσκήσεως καὶ ἀρετῆς, ἀλλὰ καὶ πνευματικῆς καλλιιεργείας καὶ καρποφορίας, πλουσίας, χριστιανικῆς καὶ ὑγιούς, εἰς δόξαν τοῦ ἱῶν φώτων Δοτῆρος.

Παναγιώτης Ἡλ. Πουλίτσας

Ἐν Φυτικῷ Ἀθηνῶν 15-8-1954

Σ Κ Ε Ψ Ε Ι Σ

Ὁ μηχανικὸς μεταφραστὴς :

Μετὰ τὸν «Δόκτωρα Ἐσπεράντο» καὶ τὸν θόρυβον καὶ τὰς φρούδας ἐλπίδας περὶ καθιερώσεως ἐνιαίας διεθνοῦς γλώσσης, τῆς Ἐσπεράντο, μεταξὺ τῶν διαφόρων λαῶν τῆς γῆς, αἵτινες ἠγέρθησαν κατὰ τὸ πρῶτον τέταρτον τοῦ παρόντος αἰῶνος, διὰ νὰ διαψευσθῶσι παταγωδῶς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ δευτέρου τοιούτου, ἔρχεται ἤδη — ἀρχὰς τοῦ τρίτου τετάρτου τοῦ ἀνησύχου αἰῶνος μας — νὰ δώσῃ ἀναλόγους ὑποσχέσεις πρὸς τὸν ταλαίπωρον ἄνθρωπον, ὅχι πλέον ἕνας Δόκτωρ, ἀλλὰ ἕνας Ρομπὸτ-Ἐσπεράντο... Πρόκειται περὶ τοῦ «μηχανικοῦ μεταφραστοῦ» περὶ μιᾶς νεοεφευρεθείσης δηλαδή μηχανῆς, μεταφραζούσης αὐτομάτως ἀπὸ τῆς μιᾶς γλώσσης εἰς τὴν ἄλλην. Καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος μὲν ἡ μετάφρασις ἀφορᾷ δύο μόνον γλώσσας — ἀπὸ τῆς Ρωσικῆς εἰς τὴν Ἀγγλικὴν— καὶ πενιχρόν, μόλις ἐκ 250 λέξεων, λεξιλόγιον, ἀλλὰ οἱ κατασκευασταὶ ὑπόσχονται, ὡς συνήθως, ὅτι ταχέως θὰ ὑπερπηδηθοῦν αἱ δύο αὐταὶ ἀτέλειαι τῆς καὶ ὅτι γενικευομένης τῆς χρήσεώς της, θὰ συντελέσῃ αὕτη σημαντικῶς εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐπικοινωνίας, συνεννοήσεως καὶ συναδελφώσεως τῶν λαῶν.

Ἄς πανηγυρίσουν λοιπὸν οἱ ἀθεραπεύτως αἰσιόδοξοι «μηχανοκρατισταί», οἱ ὅποιοι, παρ' ὅλας τὰς ἐπανειλημμένας ψυχρολουσίας των, ἐξακολουθοῦν νὰ ἐλπίζουν — νὰ τὸ πιστεύουν ἀραγε κατὰ βάρη ὡς δυνατόν;— ὅτι ὁ ἐπαγγελθεὶς «χρυσοῦς» εἰκοστὸς αἰὼν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων δώρων του, θὰ χαρίσῃ εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ ἓν ἀπλοῦν καὶ εὔχρηστον σύστημα διεθνοῦς γλωσσικῆς συνεννοήσεως, καὶ ὅτι ἡ καθιέρωσις ἐνὸς τοιούτου συστήματος εἶναι τάχα ἱκανὴ νὰ φέρῃ τὴν συνεννόησιν καὶ τὴν εἰρήνην μεταξὺ τῶν ἔθνων. Ἄτυχῶς ὅμως δι' αὐτοὺς καὶ ἡμᾶς καὶ τὴν ἀνθρωπότητα σύμπασαν, τὴν ποθητὴν ταύτην ἐξάλειψιν τῆς ἐν Βαβὲλ ἐπισυμβάσης συγχίσεως τῶν γλωσσῶν (Γέν. ια') δὲν πρόκειται νὰ ἐπιτύχῃ αὐτεῖς μηχανικὸς μεταφραστὴς καὶ οὐδεμία ζῶσα Ἐσπεράντο. Καὶ ὁ λόγος εἶναι εἷς καὶ ἀπλοῦς : Ὅτι δηλαδή ἡ προσέγγιξις συνεννόησις καὶ συναδέλφωσις τῶν λαῶν, εἶναι ζήτημα

καθαρῶς πνευματικόν, καὶ ὡς τοιοῦτον συνεπῶς δὲν δύναται νὰ ἐπιλυθῆ, οὐδὲ νὰ προαχθῆ, διὰ μηχανικῶν μέσων. Ἐὰν τὸ μονογλωσσικόν, ἐπιστημονικώτατον καὶ εὐληπτότατον ὁμολογουμένως σύστημα, Ἐσπεράντο, τὸ προωρισθὲν νὰ λαλῆται καὶ γράφηται ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ ἐμψύχου ἀνθρώπου, δὲν κατωρθώθη, ἐπὶ μίαν ἤδη 70ετίαν, οὐχὶ μόνον πρακτικῶς, ἀλλ' οὐδ' ἀκαδημαϊκῶς, νὰ καθιερωθῆ καὶ ἐπιζήση, δύναται τις μετὰ βεβαιότητος νὰ προῖδῃ ὅτι καὶ ὁ διαλαλούμενος μηχανικὸς μεταφραστής, ὅσον ἀφορᾷ τοῦλάχιστον τὰς ἐπ' οὐτοῦ στηριζομένας ἐλπίδας περὶ προσεγγίσεως τῶν λαῶν, θὰ ἀποδειχθῆ ταχέως ὅτι δὲν εἶνε ἄλλο τι παρὰ «χαλκὸς ἠχῶν καὶ κύμβαλον ἀλαλάζον»· τὸ ὅποιον προῶριται νὰ ἀυξήσῃ ἀπλῶς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνταλλασσομένων λέξεων καὶ ἄρα τὴν ἀσυνεννοησίαν, μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἐθνῶν, ἀλλὰ καί... τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνέργων καὶ ἡμιανέργων.

Ἡ μόνη γλῶσσα:

Καὶ ὅμως ὑπάρχει «γλῶσσα» μοναδική, ἱκανὴ νὰ φέρῃ τὴν ἄπτερον εἰρήνην καὶ συναδέλφωσιν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν ὁμιλοῦν οὗτοι τὴν αὐτὴν μητρικὴν γλῶσσαν. Εἶναι ἡ γλῶσσα τῶν αἰωνίων χριστιανικῶν ἀληθειῶν, τὴν ὁποίαν ἐδίδαξεν εἰς τὸν κόσμον ὁ ἔνσαρκος Λόγος τοῦ Θεοῦ, πλὴν ὅμως φεῦ, εἰς ὧτα μὴ ἀκουόντων. Αὐτὴν πρέπει νὰ ἐκμάθῃ καὶ συνηθίσῃ νὰ ἐφαρμόζῃ μὲ συνέπειαν εἰς τὴν ζωὴν της, ἡ νέα τοῦλάχιστον γενεά, ἡ γενεά τῶν τρυφερῶν «esperantoj», τῶν ἐλπίζόντων εἰς Κύριον, διὰ νὰ ὑπάρξῃ θετικὴ ἐλπίς βελτιώσεως τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, δι' ἱκανὸν χρονικὸν διάστημα· διότι ἡ παντοτεινὴ εἰρήνη, ἡ θεωρητικὴ γλυκεῖα εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ ἀπαιτοῦσα τὴν ὀλοκληρωτικὴν ἀπάρνησιν τοῦ ἑαυτοῦ μας καὶ τὴν παραίτησιν ἀπὸ παντὸς δικαιώματός μας ἐν τούτῃ τῇ ζωῇ, εἶναι φαίνεται προνόμιον ἐλαχίστων, ἐκλεκτῶν τοῦ Θεοῦ, ἀνθρώπων. Μὲ τοῦτο ὅμως δὲν μειοῦται ἡ ἀξία τῆς πρακτικῆς ἐν Χριστῷ εἰρήνης, ἡ ὁποία εἶναι τόσον τελειωτέρα καὶ διαρκεστερα, ὅσον γενναϊότεραι καὶ διαρκέστεραι εἶναι αἱ παραιτήσεις μας, ὡς ἀτόμων, ἐκ τῶν δικαιωμάτων τῆς ζωῆς.

Φωτεινὸν παράδειγμα τοιαύτης πρακτικῆς ἐν Χριστῷ εἰρήνης ἀποτελεῖ ἡ παροιμία τῶν Ἁγιορειτῶν μοναχῶν, εἰς τοὺς κόλ-

πους τῆς ὁποίας ζοῦν ἁρμονικώτατα, ἐν ἀδιαταράκτῳ εἰρήνῃ καὶ ἐπὶ μακροὺς αἰῶνας, ἄνθρωποι προερχόμενοι ἀπὸ πέντε διαφορετικὰς ἐθνότητας, αἱ ὁποῖαι πολλάκις ἐν τῇ Ἱστορίᾳ εὗρέθησαν ἀντιμέτωποι ἀλλήλων εἰς τὰ διάφορα πεδία τῶν μαχῶν.

Παράδειγμα πρὸς μίμησιν :

Ἐπειδὴ δὲ ὁ λόγος περὶ μαθητιώσης νεολαίας καὶ τοῦ αἰωνίως νέου Διδασκάλου Ἰησοῦ, ἃς μὴ παρέλθῃ ἀπαρατήρητον τὸ Παγκόσμιον Συνέδριον νέων, τὸ διοργανούμενον κατ' ἔτος ἐν Ἀμερικῇ ὑπὸ τῆς ἐφημερίδος «Κῆρυξ - Βῆμα», τῆς Νέας Ὑόρκης Τριάκοντα-δύο μαθηταὶ ἀπὸ ἰσαριθμους χώρας, ἐν αἷς καὶ ἡ Ἑλλάς, ἔλαβον μέρος εἰς τὸ ἐφετεινὸν συνέδριον, τὸ ὁποῖον διαρκεῖ τρεῖς μῆνας, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων οἱ νεαροὶ σύνεδροι ἐπισκέπτονται διάφορα σημεῖα ἱστορικοῦ καὶ ἐγκυκλοπαιδικοῦ ἐνδιαφέροντος, φιλοξενουμένου ἑκάστου τούτων ἐπὶ μερικὰς ἐβδομάδας ὑπὸ πέντε διαφόρων ἁμερικανικῶν οἰκογενειῶν καὶ φοιτῶντος εἰς ἰσάριθμα ἁμερικανικὰ Γυμνάσια.

Ἴδου λοιπὸν παράδειγμα πρὸς μίμησιν ὑπὸ τῶν χριστιανικῶν Ὄργανώσεων καὶ Σωματείων τῆς Ἑλλάδος: Ἡ διοργάνωσις δηλονότι ἐν Ἀθήναις ἢ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐτησίου παγκοσμίου Χριστιανικοῦ Συνεδρίου νέων, μὲ σκοπὸν τὴν σφυρηλάτησιν τῶν πανανθρωπίνων χριστιανικῶν ἰδεωδῶν εἰς τὰς τρυφερὰς καρδίας τῶν συνέδρων, ἐντὸς τοῦ ἰδεώδους ἑλληνοχριστιανικοῦ περιβάλλοντος τῆς αἰωνίως νέας Ἑλλάδος Γυμνάσια βεβαίως προηγμένα δὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ εἰσέτι ἢ νεωτέρα Ἑλλάς, οὔτε καταπληκτικὰ ἔργα μηχανικοῦ πολιτισμοῦ, ὡς ἡ μεγάλη Ἀμερικανικὴ Συμπολιτεία, ὅσον ὅμως διὰ χριστιανικὰς οἰκογενείας προθύμους πρὸς παροχὴν φιλοξενίας, τοιαύτας ἔχει πολλὰς καὶ καλὰς Ἀλλωστε εἶναι καὶ τὰ οἰκοτροφεῖα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ τῆς Ἀδελφότητος Θεολόγων «ἡ Ζωή», ὅπου ἡ χριστιανικὴ ἀτμοσφαῖρα τῆς θερμοουροῦ ἀγάπης θὰ ἀναπληρώσῃ εὐχερέστατα τὴν ἔλλειψιν τῶν ἐντυπωσιακῶν ἀνέσεων.

Βεβαίως τρίμηνος παραμονὴ 32 προσώπων, ἔξοδα ἐπισκέψεως μνημείων ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ ἐν Ἑλλάδι, ἔξοδα ταξειδίων μετ' ἐπιστροφῆς, εἶναι δαπάνη ὑπολογίσιμος καθ' ἑαυτὴν, μηδαμινὴ ὅμως συγκρινομένη πρὸς τὴν ἀποκομισθησομένην πνευματικὴν ὠφέλειαν, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει ἔχουσαν μισθὸν πολλαπλάσιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Εἶθε νὰ φωτίσῃ ὁ Κύριος καὶ κατευθύνῃ!...

Εἰλικρινεῖς διαπιστώσεις :

Πολλὰ τὰ καλὰ λέγονται δι' ἐν νέον ἔργον περὶ Ἁγίου Ὄρους, ὅπερ πρόκειται νὰ κυκλοφορήσῃ κατ' αὐτὰς ἐν Γεοργια-

νία, καὶ τοῦ ὁποίου συγγραφεὺς εἶναι ὁ γνωστὸς Βυζαντινολόγος Dr KARL ELLER. Εἰς μικρὸν δὲ διαφημηστικὸν τοῦ ἔργου φυλλάδιον, τεθὲν ἤδη εἰς κυκλοφορίαν ὑπὸ τοῦ οἰκείου ἐκδοτικοῦ Οἴκου τοῦ Μονάρχου OTTO - WILHELM - BARTH-VERLAG ἀναγινώσκωμεν μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς ἐνδιαφέροντα :

« Μίαν μόνον θέσιν ἐν Εὐρώπῃ γνωρίζομεν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐπιζῆ μέχρι τῶν ἡμερῶν μας, μέσῳ μιᾶς γενεαλογικῆς συνεχείας, ἢ παράδοσις τοῦ ἀρχαίου χριστιανισμοῦ: Τὴν μοναχικὴν δημοκρατίαν τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἄθω.

Μυστηριακὴ ἤδη ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος, εἴλκυσεν ἡ περὶ τὴν κορυφὴν τοῦ Ἄθω ἐκτεινομένη παραδεισιακὴ καὶ ἀπόκοσμος αὕτη χερσόνησος, κατὰ τοὺς πρώτους χριστιανικοὺς αἰῶνας, πάντας τοὺς ἀναζητοῦντας τὴν μόνωσιν μοναχούς, ἐκ τῶν ἀνατολικῶν μεσογειακῶν χωρῶν.

Ἡ παράδοσις τῶν ἐρημιτῶν αὐτῶν πατέρων, οἵτινες ἐγονιμοποίησαν περαιτέρω τὴν πνευματικὴν ζωὴν τοῦ Βυζαντίου, συνεχίζεται ἀδιάκοπος καὶ ἀναλλοίωτος ἐπὶ τοῦ σημερινοῦ Ἄθω.

Αἱ καλύτεραι δυνάμεις τοῦ κατὰ Ἀνατολὴν Χριστιανισμοῦ συνηθροίσθησαν ἐντὸς τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἀπ' ἐκείνης ἤδη τῆς ἐποχῆς. Οὕτως ἐγενήθη ἐπὶ τοῦ Ἁγιωνύμου Τόπου μία θέσις βαθυτέρας χριστιανικῆς πνευματικότητος.

.... Ὅ,τι τὸ ἀσυνήθες ἐνέχει δι' ἡμᾶς ἡ Ἀθωίτις δημοκρατία εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἀρχαῖος ἐρημητικὸς καὶ ἀναχωρητικὸς χριστιανισμὸς, ὁ ἀπωλεσθεὶς ἐν τῇ δυτικῇ Εὐρώπῃ ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῆς Γοτθικῆς βιοῦται σήμερον κατὰ τρόπον ζωντανὸν παρὰ τῇ μοναχικῇ ταύτῃ κοινότητι.

Τὸ ἔργον τοῦ Dr KARL ELLER δεικνύει κατὰ μοναδικὸν τρόπον, πρὸ παντὸς μέσῳ τῆς ἀσυνήθους ἐμφανίσεως τῶν εἰκονογραφιῶν του, ὅτι ὁ Ἄθως εἶναι ἐν πνευματικὸν κέντρον, ὃπερ οὐχὶ μόνον ἐνέχει ἀξίαν διὰ τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καταλαμβάνει εἰσέτι οὗτος ἀδιαφιλονίκητον ἡγετικὴν θέσιν διὰ σύμπασαν τὴν χριστιανοσύνην....

Λίαν παρήγορον :

Εἶναι ὅθεν λίαν παρήγορον διὰ τὴν χριστιανοσύνην τὸ

ὅτι ὁ δυτικὸς κόσμος, δι' ἀντιπροσωπευτικῶν καὶ ἐπαϊόντων τέκνων του, ἀρχίζει, ἰδία μεταπολεμικῶς, νὰ ἀναγνωρίζῃ μὲ μίαν θαρραλέαν καὶ ἀπροκατάλητον — καὶ ἄρα εὐάρεστον τῷ Θεῷ — ὁμολογίαν, ἐκεῖνο ὅπερ εἰς παλαιότερους χρόνους ὁ αὐτὸς κόσμος, οἰστορηλατούμενος ὑπὸ τῆς ὑπεροπτικῆς λάμπσεως τῆς μηχανιστικῆς ὑπεροχῆς, ἐκωλύετο νὰ ὁμολογήσῃ· ὅτι δηλαδὴ αἱ δυνάμεις τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ ἀρχαίου ἐρημητικοῦ καὶ ἀναχωρητικοῦ χριστιανισμοῦ, ἀπετέλεσαν πάντοτε «μίαν θέσιν βαθυτέρας χριστιανικῆς πνευματικότητος», ἣτις ἀπὸ τοῦ σχίσματος καὶ ἐντεῦθεν ἀπώλεσθη διὰ τὸν δυτικὸν κόσμον.

Ἐν ἀναμονῇ τῆς ἐκδόσεως τοῦ βιβλίου τοῦ ἀξιοτίμου Dr KARL ELLER — μὲ τὰς 32 σελίδας κειμένου, 12 ἐγχρώμους πίνακας καὶ 88 ὄλοσελίδους τετραχρόμους φωτογραφίας εἰς σχῆμα 21 × 30 ἑκατοστομ. — ἵνα κρίνωμεν περαιτέρω ἐπὶ τῆς ἀξίας αὐτοῦ ἀπὸ ἀγιορειτικῆς πλευρᾶς, θεωροῦμεν ὑποχρέωσίν μας ὅπως συγχαρῶμεν τὸν τε συγγραφέα καὶ ἐκδότην διὰ τὰς ἀνωτέρω εἰλικρινεῖς διαπιστώσεις των, αἵτινες θὰ συντείνωσι ἀναμφιβόλως εἰς τὴν ἕν τινι μέτρῳ ἐπανασύνδεσιν μετὰ τῶν ἀναλλοιώτων ὀρθοδόξων χριστιανικῶν πηγῶν, τοῦ ἕξ αὐτῶν ἀποκοπέντος, ἐκ λόγων ἱστορικῶν, δυτικοῦ κόσμου. Θὰ ἦτο δὲ πρᾶγματικὴ εὐλογία διὰ τὸν θρησκευόντα Γερμανικὸν λαόν, ἐὰν ἐξευρίσκετο τρόπος συνεργασίας Γερμανῶν θεολόγων - ἑλληνιστῶν, μετὰ ἡμετέρων τοιούτων, διὰ τὴν, ὑπὸ τὴν αἰγίδα καὶ ἐποπτείαν τῆς Ὁρθοδόξου Μητρὸς Ἐκκλησίας, μεταφράσιν εἰς τὴν γερμανικὴν τῶν ἔργων τῶν ὀρθοδόξων πατέρων Αὐτῆς. Ἀνάλογον ἀξιοσημεῖωτον βῆμα ἐγένετο ἤδη ὑπὸ ἐπίσης ἐκλεκτοῦ Ἀγγλοῦ συγγραφέως (ὀρθοδόξου τὸ θρήσκευμα) τοῦ κ GERALD PALMER, μεταφράσαντος ἐκ τῆς Ρωσικῆς εἰς τὴν Ἀγγλικὴν τὴν Φιλοκαλίαν.

Τὸ μόνον ἀποκαρδιωτικὸν σημεῖον ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ ἀξιεπαίνῳ ἐργασίᾳ τοῦ κ. G. PALMER εἶναι τὸ ὅτι δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ μετάφρασις τοῦ ἔργου ἐκ τῶν ἑλληνικῶν ἀρχετύπων· ἐπίσης δὲν γνωρίζομεν κατὰ πόσον αὕτη ἐπευλογήθη ὑπὸ τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας.

Ἐκεῖνο πάντως ὅπερ προέχει εἶναι ἡ ταχύτερα ἀξιοποίησις ὅλου αὐτοῦ τοῦ πνευματικοῦ πατερικοῦ θησαυροῦ, διὰ τῆς μεταφράσεώς του τόσον εἰς τὴν νεοελληνικὴν ὅσον καὶ εἰς τὰς κυριωτέρας εὐρωπαϊκὰς γλώσσας, Ἀγγλικὴν, Γαλλικὴν καὶ Γερμανικὴν. Ἰδοὺ ἐργασία διὰ θεοφιλεῖς θεολόγους, κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς ἵνα νὰ δώσῃ τὴν ἀγαλλίασιν τῆς σωτηρίας εἰς μυριάδας ψυχῶν ἐπὶ τῆς γῆς, νὰ φαιδρύνῃ δὲ τὰ πρόσωπα ἰσαριθμῶν ἀγγέλων ἐν τοῖς οὐρανοῖς...

ΧΡΟΝΙΚΑ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Ἱερὰ Δισενιαύσιος Σύναξις. Τὴν δευτέραν τῶν Μυροφόρων τακτὴν ἡμέραν τῆς αὐτοδικαίας συγκλήσεως τῆς ἱερᾶς ταύτης Συνάξεως, συνῆλθον ἐν Καρυαῖς οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν 20 Ἱερῶν Μονῶν, οἵτινες συνεζήτησαν καὶ ἔλαβον ἀποφάσεις ἐπὶ τῶν ἐξῆς ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὄρους τεθέντων ὑπ' ὄψει τῶν Ἱερῶν Μονῶν θεμάτων :

α) Περὶ ἐκδόσεως κοινοῦ ἁγιορειτικοῦ περιοδικοῦ, κατὰ πρότασιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου καὶ ἐξεύρεσιν τῶν οἰκονομικῶν πόρων πρὸς ἐνίσχυσιν ἐνὸς τοιοῦτου μεγάλης ὠφελιμότητος ἔργου.

β') Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 32 τῆς Κανονιστικῆς Διατάξεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀθωνιάδος Σχολῆς κατὰ πρότασιν τοῦ Καθηγητικοῦ Συμβουλίου τῆς ἰδίας Σχολῆς, καθόσον τὰ διὰ τὰς πρώτας τάξεις Θεολογικὰ μαθήματα εἶναι κατὰ πολὺ ἀνώτερα τῶν δυνάμεων τῶν μαθητῶν, ἐνῶ θὰ ἔπρεπε νὰ προηγηθῆται ἡ διδασκαλία μαθημάτων, ἅτινα θὰ προητοίμαζον τοὺς μαθητὰς δι' αὐτά.

καὶ γ') Τὸ ἐξ ἀναβολῆς ἐκ τῆς παρελθούσης Ἱ. Δισενιαυσίου Συνάξεως τοῦ Αὐγούστου π. ἔ. περὶ συστάσεως Ταμείου ἐλαίας ἐν Ἁγίῳ Ὄρει.

Ἐπὶ τῶν θεμάτων τούτων ἐλήφθησαν αἱ ἐξῆς ἀποφάσεις :

Ἐπὶ τοῦ α) Ἀναγνωρισθεῖσης τῆς ἀνάγκης ἐκδόσεως ἐνὸς

κοινοῦ ἁγιορειτικοῦ περιοδικοῦ τὸ ὅποῖον, μετὰ τὴν ἐπαναλειτουργίαν τῆς Σχολῆς, θὰ συμβάλῃ σπουδαίως εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ πνευματικοῦ ἐπιπέδου τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἀπεφασίσθη κατ' ἀρχὴν ἡ ἔκδοσις αὐτοῦ. Ἀνετέθη δὲ εἰς τὴν Ἱερὰν Κοινότητα ἵνα αὕτη ζητήσῃ τὴν ἡθικὴν συνδρομὴν τῆς Ἀ. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Ἀθηναγόρου, ὡς καὶ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν τόπου κ. Κ. Κωνσταντοπούλου καὶ ἐν συνεχείᾳ προβῆ εἰς ὅλας τὰς πρὸς τοῦτο προκαταρκτικὰς ἐργασίας καὶ φέρῃ καὶ πάλιν τὸ ζήτημα τοῦτο ἐνώπιον τῆς προσεχούσης Ἱ. Δισενιαυσίου Συνάξεως τοῦ Αὐγούστου διὰ τὴν λήψιν ὁριστικῆς ἀποφάσεως.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου. Ἀπεφασίσθη ἡ ὑποδειχθεῖσα μετατροπὴ τοῦ 32ου ἄρθρου, ὥστε εἰς τὸ μέλλον θὰ διδάσκονται τὰ ἐξῆς μαθήματα εἰς τὰς δύο πρώτας τάξεις ἤτοι :

Εἰς τὴν Α' τάξιν.

Ἱερὰ ἱστορία Π. Διαθήκης	3	ὥρας	ἐβδομαδιαίως
» Γεωγραφία	1	»	»
Ἐκκλησιαστικὴ Μουσικὴ	3	»	»
Ἀρχαῖα Ἑλληνικά	8	»	»
Νέα »	3	»	»
Ἱστορία	2	»	»
Μαθηματικά	3	»	»
Φυσικὴ	3	»	»
Γεωγραφία	2	»	»
Στοιχεῖα Ὑγιεινῆς	1	»	»
Γεωπονικά	2	»	»

Εἰς τὴν Β' τάξιν.

Ἱερὰ ἱστορία Κ. Διαθήκης	3	ὥρας	ἐβδομαδιαίως
Φυτολογία	2	»	»
Ὑμνολογία	2	»	»
Ἐκκλησιαστικὴ Μουσικὴ	3	»	»
Ἀρχαῖα Ἑλληνικά	8	»	»
Νέα »	3	»	»
Ἱστορία	2	»	»
Ἀγγλικά	2	»	»
Μαθηματικά	3	»	»
Γεωγραφία	2	»	»
Στοιχεῖα Ὑγιεινῆς	1	»	»
Γεωπονικά	2	»	»

Ἐπὶ τοῦ γ'. Διὰ μικρᾶς πλειοψηφίας ἀπερρίφθη ἡ πρότασις ἰδρύσεως Ταμείου ἐλαίας διὰ τὸ ὁποῖον ἠσχολήθη ἡ Δισενιαυσίος ἀπὸ μιᾶς δεκαετίας καὶ πλέον.

 Ἐκτακτος Διπλῆ Ἱ. Σύναξις. Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱ. Δισενιαυσίου Συνάξεως, συνῆλθεν ἡ ἔκτακτος Διπλή τοιαύτη δηλ. τῶν ἑκτάκτων ἀντιπροσώπων τῶν 20 Ἱερῶν

Μονῶν μετὰ τῶν παρὰ τῇ Ἱ. Κοινότητι ἰσαριθμῶν τακτικῶν τοιούτων εἰς τὴν ὁποίαν παρεπέμφθησαν πρὸς συζήτησιν.

α) Τὸ ζήτημα τῆς ὀριστικῆς ἑνθυμίσεως τοῦ Νόμου 324)47 τοῦ κανονίζοντος τὴν καταβολὴν τῶν μετοχιακῶν μισθωμάτων ὑπὸ τοῦ Κράτους εἰς τὰς δικαιούχους Ἱερᾶς Μονᾶς.

καὶ β) τὸ τῆς ἀνασυστάσεως τῆς ἐν Ἀθήναις ἀντιπροσωπείας τοῦ Ἀγ. Ὁρους.

Ἐπ' αὐτῶν κατόπιν μακρᾶς συσκέψεως ἐλήφθησαν αἱ ἐξῆς ἀποφάσεις :

Ἐπὶ τοῦ πρώτου ζητήματος. Ἐπειδὴ τὸ Ἅγιον Ὁρος δὲν δύναται νὰ δεχθῇ τὴν περαιτέρω καταβολὴν τοῦ ὑπὸ τοῦ Κράτους ὀφειλομένου ποσοῦ, προερχομένου ἐκ τῆς ἀξίας τῶν κτημάτων τῶν Ἱ. Μονῶν, ὡς χαριστικὴν, διωρίσθη ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν Γέροντος Ἀλεξάνδρου τῆς Ἱ. Μονῆς Βατοπεδίου καὶ Ἀρχιμαν. Γαβριὴλ Καθηγουμένου τῆς Ἱ. Μονῆς Ἀγ. Διονυσίου, ἵνα αὕτη μεταβαίνουσα ἀμέσως εἰς Ἀθήνας ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μετὰ διαφόρων ἐξεχόντων Νομικῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ καὶ ἐπανέλθῃ εἰς Ἅγιον Ὁρος, ὅτε συγκαλουμένη ἀμέσως νέα Ἐκτακτος Διπλὴ Ἱ. Σύναξις λάβῃ αὕτη ὀριστικὴν ἀπόφασιν περὶ τῆς περαιτέρω διαχειρίσεως τοῦ ζωτικοῦ αὐτοῦ ζητήματος διὰ τὸ Ἅγιον Ὁρος.

Ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου ζητήματος, δὲν ἐλήφθη οὐδεμία ἀπόφασις ἰσοψηφισάντων τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Ἱερῶν Μονῶν.

Ἐπισκέψεις. Τὴν Ἱ. ἡμῶν Μονὴν ἐπεσκέφθησαν κατὰ τὸ διαρρεῦσαν διάστημα οἱ κ. κ Ludwic Paul φοιτητῆς θεολογίας, Biermann And. φοιτητῆς οἶκον. ἐπιστημῶν, Diezz Joseph καθηγητῆς, Rudolf Jeutgich σπουδαστῆς, Heinrich Frid. μηχανικός, Heinrich Al. μηχανικός, Gero Asmus μηχανικός, Reinhard Balster μηχανικός, Walter Wunsch ἰατρός, Gustay Jag. M. ἐμπρο. ἀντιπρόσωπος ἅπαντες Γερμανοί, Bryco Rodevek δικηγόρος Αὐστραλός, Daniel Bouyzon Cer. ζωγράφος Γάλλος, Jonannes adr Vau Ron & Christian dudok de Wit φοιτηταὶ Ὀλλανδοί, Anthony Cn. Myers φοιτητῆς Ἄγγλος, Α. Παπαδάκης φοιτητῆς ἐκ Πειραιῶς, Ι. Μαστρογιώργης ἐκ Μεσσηνίας, Β. Σταυρόπουλος ἐκ Θάσου, Ἀ. Κεσίδης ἐκ Κιλκίς, Δ. Καγγελάρης ἐκ Κεφαλληνίας, Ἀ. Κοντογιάννης, Γ. Καρμαλῆς ἐπιστήμονες, Γ. Σαλιάρης, Ι. Ἀντωνιάδης, Π. Ἀδαμιζίλογλου,

Θ. Ξηρόπουλος φοιτηταὶ Νομικῆς, Ξ. Παπαδόπουλος, Γ. Κριαρόπουλος, Π. Μπόγκιας φοιτηταὶ φιλολογίας, Ἀ. Βουλγαράκης ἀπόφ. Ἀνωτ. Τηλεγρ. Σχολῆς, Κ. Οἰκονόμου δασολόγος, Ἀλ. Μυλωνόπουλος, Δ. Μπιρτάχας, Ἀλέξ. Ἀδάμης, Ἀν. Παπαδόπουλος, πτυχ. Ἀνωτ. Ἐμπορικῆς, Θ. Λύτινας, Γ. Ἀγγελόπουλος ἰατροί, Π. Σπυρόπουλος, Π. Μπεργέλης, Εὐάγ. Κασιόκης δημοδιδάσκαλοι, Γ. Γκίκας Ἀ. Καβατζῆς δημόσ. ὑπάλληλοι, Ἀ. Δροσόπουλος, Γ. Ραβάνης, Β. Ἀλεξόπουλος, Χ. Βασιλόπουλος καθηγηταὶ, Π. Νινιὸς πολ. μηχανικός, Θ. Καβατζῆς οἰκ. ἐπιθ. Ὑπουρ. Γεωργίας. Γ. Διαμαντόπουλος ἔφορ. ὑπάλληλος, Γ. Παπαναστασόπουλος ὑπάλ. Α.Σ.Ο.Ε.Ε. Ε. Γρηγοριάδης δικηγόρος, Π. Ἀλεξόπουλος πτυχ. Ἀνωτ. Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν, Ἀθ. Ζάππας τραπεζ. ὑπάλ. Εὐάγ. Κατσιβανάκης ἀνθ) γός, καὶ Χρ. Χαλδούπης ἀνώτερος ὑπάλ. ΟΤΕ ἅπαντες ἐξ Ἀθηνῶν, Ἀθ. Φραγκόπουλος καθηγητῆς θεολόγος μεθ' ὁμάδος ἐπι-ἐπιστημόνων καὶ σπουδαστῶν, Ἀρχιμ. Ἡλ. Μαστρογιαννόπουλος ἱεροκῆρυξ, Δ. Παπαδημητρίου, Γ. Μανιάκης Θεολόγοι, Ἐ. Καραβαλσάμης ἰατρός, Ἀ. Μυλωνᾶς ἀρχιλογιστῆς Γ. Σ. ΣΕΚ, Π. Ταϊσιίδης γεωπόνος, Θ. Σαοβάνης ἰδιωτ ὑπάλ. Π. Σαραφίδης ὑπάλ. ΕΖΘ. καὶ Κ. Φεντάνης δικηγ. ἐκ Θεσ)νίκης, Δ. Συνόδης τελ. Νομικῆς, Ἀλ. Ζούπας τραπεζ. ὑπάλ, Ἀ. Λέστης δημοδιδ. ἐκ Πατρῶν, Ἀν. Μῆτσος γεωπόνος ἐκ Ν. Μουδανιῶν, Ε. Ἐρνίκος ἐκ Κεφαλληνίας, Κ. Δανέλης τραπεζικ. ἐκ Μυτιλήνης, Ἀ. Ἀλατὰς ἐξ Ἀλεξανδρουπόλεως, Ἀρχιμ. Ναθαναὴλ Σχολάρχης Ἀθωνιάδος Σχολῆς μετὰ τῶν καθηγητῶν καὶ ὁμάδος μαθητῶν τῆς ἰδίας σχολῆς, Γ. Μοσχονᾶς, ἱερομ. Ἰωάσαφ Θηβαῖος ἐξ Ἀθηνῶν καὶ Ν. Κουροπετρόγλου ἐξ Ὀλυμπιάδος.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω, τρεῖς ἐκοινοβίασαν παρὰ τῆ ἡμετέρα Ἱ. Μονῆ ὡς δόκιμοι μοναχοί.

Δωρεαί. Προσέφεραν πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ παρόντος δωρεὰν κυκλοφοροῦντος περιοδικοῦ οἱ κ. κ. Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σισανίου καὶ Σιατίστης Δωρόθεος δοχ. 50.000, Ἀθ. Φραγκόπουλος ἱεροκῆρυξ Θεσ)νίκη 100.000, Ἰω. Σπαθάρης καθηγητῆς Βόλος 50 000, ἱερομ. Εὐγένιος κελ. Ἀγ. Τριάς Καρναί 80.000, Κ. Θεοχάρης ὑποστράτηγος ἔ. ἄ. Ἀθῆναι 20.000, Γ. Λάσκαρης δικηγόρος Ἀργοστόλιον 100.000, ἱερομ. Εὐθύμιος κελ. Ἐσταυρωμένος Καρναί 10.000, Ἀθ. Ζησόπουλος ἐργοστασιάρχης Θεσ)νίκη 50.000, Γέρων Ἰωακείμ ἀντιπρόσωπος Ἱ. Μ. Ξενοφῶντος παρὰ τῆ Ἱ. Κ. 30.000, Ἐμ. Λουκίδης ξυλέμπορος 50.000, Ἰω. Δωδούρας σπουδαστῆς Κοζάνη 15.000, Β. Προβίτας μαθητῆς Ἀρναία 10.000.

Πρὸς ἅπαντας τοὺς ἀνωτέρω ἐκφράζομεν τὰς εὐχαριστίας τῆς Ἱ. Μονῆς.

* Άνευ τοῦ μοναχισμοῦ εἶναι ζήτημα
ἐὰν ὑὰ εἴχομεν αὐτοτελεῆ μεσαιωνικὸν
βίον ἥτοι κρίκον συνέχοντα ἡμᾶς πρὸς
τὴν ἀρχαιότητα.

